

Renhållningsordning 2022-2030

Dokumentnamn	Renhållningsordning 2022-2030	Dokumenttyp Styrdokument	
Fastställd/upprättad av	Kommunfullmäktige	Datum 2022-05-25	Diarienummer 2021-000391
Dokumentansvarig/processägare	Kommunstyrelsen	Version 1.0	Senast reviderad Giltig t o m 2030-12-31
Dokumentinformation			
Dokumentet gäller för			
Annan information	Redaktionella ändringar kan göras under löptiden utan ny beslutprocess.		

Inledning	3
Läsanvisning	4
Syfte	5
Avfallstrappan - Vägen till hållbar avfallshantering	5
Härnösands vision och mål med avfallshantering i kommunen.....	6
Hållbar avfallshantering.....	7
Rent, snyggt och tryggt i Härnösand.....	8
Åtgärder för avfallsplanen 2022 – 2030	9
Planens ansvarsfördelning och genomförande	10
Appendix.....	12
1. Om avfallsplanen	12
2. Mål och åtgärdsprogram	15
3. Styrmedel.....	29
4. Strategi mot nedskräpning	35
5. Barnperspektivet.....	37
6. Miljöbedömning Avfallsplan 2022 – 2030	40
Bilaga 1. Nuvarande avfallshantering	46
Bilaga 2. Nedlagda deponier.....	56
Bilaga 3. Uppföljning av avfallsplanen 2018–2020	63
Bilaga 4. Uppgifter som ska lämnas till länsstyrelsens sammanställning.....	65
Bilaga 5. Ordlista.....	66
Bilaga 6. Lokala föreskrifter för avfallshantering i Härnösands kommun	68
Bilaga 7. Skräpmätning 2021	84
Bilaga 8. Samråd	92

Inledning

Härnösands kommun ska vara en ledande miljökommun med ett aktivt omställningsarbete. All utveckling i Härnösand ska präglas av hållbarhet och ett gemensamt engagemang för minskad miljöpåverkan. Här ska kunskapen utvecklas som behövs för att skapa ett hållbart samhälle. Med förnybar energi, klimatsmarta lösningar, ökad självförsörjning och hushållning av naturresurser är Härnösand en föregångare i omställningen till en fossilfri ekonomi.

Kommunen är enligt miljöbalken skyldig att upprätta en renhållningsordning med avfallsplan och lokala föreskrifter om avfallshantering. Planen (detta dokument med bilagor) ersätter tidigare plan och ska aktualitetsförklaras varje ny mandatperiod.

Avfallsplanen anger mål för kommunens avfallshantering till år 2030 och berör allt avfall som uppkommer i kommunen. Alla mål ska bidra till visionen för avfallsplanen om ”100 procent kretslopp till år 2030” och ska bidra till kommunens övergripande vision – ”Härnösand bygger en hållbar framtid”.

Arbetet kräver en helhetssyn och gemensam kraft för framtiden där fler tar till vara människors engagemang och teknikens möjligheter för att bygga en personlig livsmiljö, för både människor och miljö.

För perioden fram till år 2030 har två övergripande fokusområden för avfallshanteringen tagits fram. Varje fokusområde har fyra mål, så totalt åtta mål är kopplade till fokusområdena och finns beskrivna i avfallsplanen.

Läsanvisning

Renhållningsordningen för Härnösands kommun består av tre delar.

Huvuddokument för avfallsplanen. I denna del beskrivs avfallsplanens mål och åtgärder på ett övergripande sätt kopplat till de globala målen och avfallstrappan. Här beskrivs även hur avfallsplanens ansvarsfördelning samt hur planen ska genomföras.

I appendix finns fördjupningsmaterial om mål och åtgärdsprogram, styrmedel för avfallshantering, strategi mot nedskräpning och hur en avfallsplan är uppbyggd, vilka lagkrav en avfallsplan har samt framtida renhållning.

I sista delen finns bilagor men fördjupningsmaterial rörande nuvarande avfallshantering, nedlagda deponier och uppgifter som ska lämnas till Länsstyrelsen.

I bilagorna finns även delen som skapar dokumentet renhållningsordning, det vill säga lokala avfallsföreskrifter. I lokala avfallsföreskrifter finns den information som styr avfallshanteringen i Härnösands kommun. Dokumentet reglerar avfallshanteringen, till exempel hämtningsintervall, kärlanvändning, dispenser med mera.

Syfte

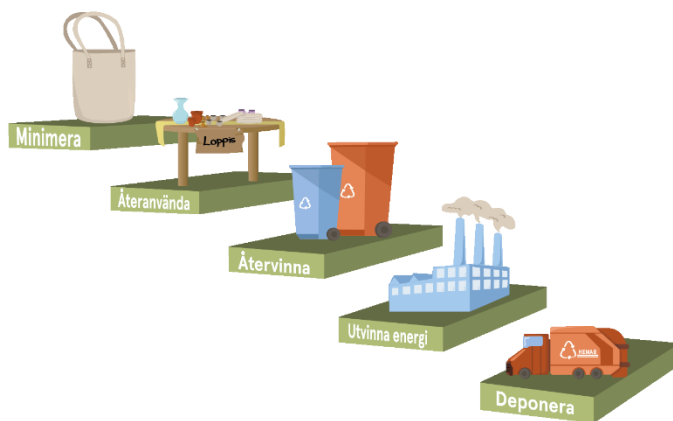
Syftet med planen är främst ett verktyg i det kommunala arbetet med avfallsfrågorna för att skapa en hållbar avfallshantering genom:

- Att planera för och utveckla hanteringen av avfallet i kommunen.
- Att informera allmänheten, företag och kommunala verksamheter. som berörs av avfallsfrågorna.
- Att beskriva hur Härnösands kommun ska utveckla avfallshanteringen.

Planen ska styra mot att skapa en hållbar avfallshantering där EU:s avfallshierarki är målbild.

Avfallstrappan - Vägen till hållbar avfallshantering

Härnösands kommun använder avfallstrappan för att uppnå bästa möjliga avfallshantering. Avfallstrappan är ett EU-direktiv som beskriver hur avfall ska hanteras och behandlas. Målet är att styra bort från att deponera avfall och i stället sträva mot att förebygga och öka återanvändandet av avfall samt öka energi- och materialåtervinningen. I appendix 2 beskrivs avfallstrappan noggrannare.

Hållbar avfallshantering

Fokusområdet innebär att kommunen ska klättra i avfallstrappan och bli mer kretsloppsfrämjande vilket betyder att avfallshanteringen i Härnösand bidrar till att lokala klimatmål uppnås. Detta genom att minska avfallsmängder, förebygga avfallet och minska matsvinn.

Mål 1 - Restavfallet och matavfall ska minska med 25 procent per person till 2025

Mål 2 - Restavfallet och matavfallet ska minska med 30 procent per person till 2030

Basår för målen är år 2015. Det innebär att fram till år 2025 ska restavfallet minska med 127 ton och till 2030 ska det minska ytterligare med 25 ton.

Mål 3 - Matsvinnet ska minska med 50 procent inom kostavdelningens uppdrag för skolan och förskolan till år 2030

Basår för mål är år 2021. Under mätperioden 2021 slänges det 348 kg matsvinn per dag. Det innebär att fram till år 2030 ska 174 kg matsvinn minska inom kostavdelningens uppdrag för skola och förskola.

Mål 4 - Matsvinnet ska minska med 50 procent per person och hushåll till år 2030

Basår för mål är 2021 då Naturvårdsverket uppskattade att det slängdes 37 kg matrester per person som klassificeras som matsvinn.

Rent, snyggt och tryggt i Härnösand

Fokusområdet syftar till att nedskräpningen i våra närmiljöer ska minska och att invånare och besökare upplever Härnösand som rent, snyggt och tryggt.

Härnösands invånare ska vara nöjda med avfallshanteringen och det ska vara lätt att göra rätt.

Mål 5 - Nedskräpning i stadsmiljö ska minska med 25 procent till år 2030

Basår för mål är 2021.

Mål 6 - Härnösandsbor upplever Härnösand kommun som renare

Mål 7 - Härnösandsbor är nöjda med avfallshanteringen

Mål 8 - Härnösandsbor tycker att det är lätt att sortera rätt

Basår för målen är år 2022. Målen följs upp årligen genom enkätundersökning.

Åtgärder för avfallsplanen 2022 – 2030

Åtgärderna ska bidra till planens mål, de nationella miljömålen och de globala målen. Fördjupad information om åtgärderna och kopplingen till målen redovisas i Mål och åtgärdsprogram i appendix 2.

Åtgärder för fokusområde Hållbar avfallshantering

1. Utveckla återbruksinsamlingen på kretsloppsparken.
2. Öka renheten i fraktioner.
3. Ta fram ett handlingsprogram för att minska platsåtgången i kommunens verksamheter.

Åtgärder för fokusområde Rent, snyggt och tryggt i Härnösand

4. Ta fram ett handlingsprogram för minskad nerskräpning.
5. Genomför årliga skräpmätningar i stadsmiljö för att följa utveckling av arbetet mot nedskräpning.
6. Ta fram en kommunikationsplan för att minska nedskräpning på vissa platser.
7. Ta fram kommunikationsplan för nedskräpning i offentlig

miljö tillsammans med näringsliv och organisationer.

8. Utveckla måltidsmiljön i kommunala verksamheter.
9. Utred processen för närvaro av elever, beställningar och matproduktion i skolkök.
10. Utveckla källsortering i offentlig miljö.
11. Genomför plockanalys av matsvinn från hushåll för att skapa nollalternativ.
12. Kommunen ska systematiskt arbeta för att möbler, kläder, datorer, mobiler och liknande ska få en längre livslängd.
13. Genomför årlig undersökning om invånares upplevelse av nedskräpning.
14. Genomför årlig undersökning av invånarnas syn på avfallshanteringen i kommunen.

Planens ansvarsfördelning och genomförande

Planen anger fokusområden och mål som berör kommunens samtliga förvaltningar och bolag med en koppling till prioriterade nationella områden inom avfallshantering och nedskräpning. Det ligger ett ansvar på varje förvaltning och bolag att höja sin kompetens och utforska möjligheter att bidra inom varje fokusområde.

Hur kan exempelvis tillgängliga styrmedel utvecklas (Avfallsföreskrifter, Avfallstaxa, Kommunikation, Upphandling, Fysisk planering och Tillsyn) för att minska avfall i enlighet med avfallshierarkin och arbeta mot en mer cirkulär ekonomi?

Genom tillitsbaserad styrning bedöms avfallsplanen ge utrymme för många olika enskilda aktiviteter som bidrar till avfallsplanens mål. Utöver de mål och åtgärder som finns i avfallsplanen finns det många förbättringsområden inom avfallshanteringen. Avfallsplanen tillämpar även en tillits baserad styrning mot fokusområdena i planen för att upp nå större effekt.

”Tillitsbaserad styrning och ledning är styrning, kultur och arbetssätt med fokus på verksamhetens syfte och brukarens behov, där varje beslutsnivå aktivt verkar för att stimulera samverkan och helhetsperspektiv, bygga tillitsfulla relationer samt säkerställa förmåga, integritet och hjälpsvillighet.”

Kommunstyrelsen är avfallsansvarig nämnd och har det övergripande ansvaret för avfallsplaneringen samt ansvaret för att målen i avfallsplanen uppfylls. Samhällsnämnden är tillsynsansvarig nämnd. Det innebär att kommunstyrelsen har en beställarfunktion gentemot renhållaren. För närvarande regleras verksamheten genom ägardirektiv för HEMAB, antagna av Kommunfullmäktige. HEMAB tillhandahåller tjänster som insamling, borttransport, destruktion av hushållsavfall och annat avfall samt därmed förenlig verksamhet.

Samhällsnämnden är prövnings- och tillsynsmyndighet enligt Avfallsförordningen (SFS 2020:614). I de fall samhällsnämnden själv bedriver verksamhet är det kommunstyrelsen som ansvarar för de prövnings- och tillsynsfrågor som uppkommer där.

Samlad bedömning av genomförande

Fokusområdena och målen i Avfallsplan 2022–2030 är omfattande men också nödvändiga för en mer hållbar avfallshantering. EU:s skärpta krav tillsammans med andra samverkande omvärldsfaktorer samt åtgärder inom ramen för avfallsplanen kommer innebära minskade avfallsmängder, ökad materialåtervinning och minimerad negativ miljö- och klimatpåverkan. De ekonomiska konsekvenserna kan vid framtagande av Avfallsplan 2022–2030 endast beskrivas i stora drag. Fokus har legat på att beskriva dem utifrån önskade förändringar i avfallsflöden och hur detta påverkar kostnadsutvecklingen för bland annat behandlingen av avfallet.

En del av åtgärderna i avfallsplanen kan genomföras inom ramen för befintlig budget och personal. Andra åtgärder kan komma att kräva mer personalresurser. Flertalet av målen kan initialt innebära en kostnad, men en besparing och sjunkande kostnader på sikt eftersom de bidrar till minskade avfallsmängder, färre nyinköp, ökat återbruk, ökad materialåtervinning och minskad nedskräpning. Finansiering av åtgärderna kan ske via avfallstaxan

eller via skattemedel. Externt finansierade projekt kan också bidra till att nå målen i avfallsplanen. Det sistnämnda är en viktig faktor för de mål i avfallsplanen som med fördel skulle kunna samordnas med andra närliggande kommuner. Det finns flera exempel på detta, exempelvis avseende ett ökat återbruk av möbler och textil i kommunens verksamheter samt mål avseende ökat återbruk.

Avfallsplanen 2022 – 2030 har enligt miljöbedömningen (appendix 6) ingen negativ miljöpåverkan. Härnösands mål om att bli 30 000 invånare till 2040 medför en större mängd avfall produceras men mängden ska ändå minska per person vilket är positivt.

Enligt barnkonventionen ska barns rättigheter skyddas och barnen ska få komma till tal. Den konsekvensanalys som gjorts utifrån barnperspektivet så påverkar inte avfallsplanen barn negativt. Ökat återvinning och minskad nedskräpning är något positivt för kommande generationer.

Appendix

1. Om avfallsplanen

Vad ska en avfallsplan innehålla

I en kommunal avfallsplan ska innehålla följande delar för att leva upp till Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2020:6) om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall.

Syfte – tydligt definierat.

Mål och åtgärder – för att förebygga, minska farligheten och hantera det avfall som kommunen ansvarar för, för avfall som kommunen inte ansvarar för i den utsträckning som kommunen kan påverka det samt nedskräpning.

Styrmedel – för uppfyllelse av målen och genomförande av åtgärderna och hur målen och åtgärderna ska följas upp.

Bedömning av framtiden – avfallsflödernas framtida utveckling, behov av nya insamlingssystem och anläggningar samt behov av nedläggning eller förändring av befintliga insamlingssystem och anläggningar.

Koppling till fysisk planering – hur avfallsfrågorna har hanterats i kommunens översiktsplan.

Beskrivning av förhållanden som påverkar avfallets mängd och sammansättning – exempelvis näringslivsstruktur, omfattning av turism, boendestruktur med mera.

Avfall som kommunen ansvarar för – uppgifter om hushållsavfall som kommunen ansvarar för och avfall som uppkommer i kommunens egna verksamheter.

Övrigt avfall – översiktliga uppgifter om avfall som kommunen inte ansvarar för.

Anläggningar – uppgifter om anläggningar för hantering av avfall.

Uppföljning av föregående plan – har målen uppfyllts och åtgärderna genomförts? Finns det mål och åtgärder som fortfarande är aktuella som bör tas med i nästa avfallsplan?

Nedlagda deponier – uppgifter om bland annat vilka nedlagda deponier som finns, var de är geografiskt belägna med mera.

Samråd och miljöbedömning – beskrivning av hur de genomförts samt vilka funktioner som deltagit i framtagandet av avfallsplanen.

Avfallsplanens omfattning och målgrupp

Planen riktar sig till de förtroendevalda och anställda som arbetar med avfallsfrågor på något sätt. Den riktar sig även till kommunala bolag samt alla som är involverade i avfallshantering, till exempel allmänheten, entreprenörer, privata företag och organisationer. Fokusområden i avfallsplanen är på hushållsavfall, nedskräpning och hållbar avfallshantering. Planen innehåller även mätbara mål som omfattar planens fokusområden.

Avfallsplanens framtagande

Enligt miljöbalken ska alla kommuner i Sverige ha en avfallsplan. Avfallsplan 2022–2030, som berör allt avfall som uppkommer i kommunen, har tagits fram i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrifter för framtagande av en kommunal avfallsplan (NFS 2017:2). Samråd och förankring har integrerats i arbetet och har innefattat bland annat kontakter med myndigheter, förtroendevalda och tjänstepersoner inom kommunen, företag, organisationer och invånare.

Kommunfullmäktige antar renhållningsordning med avfallsplan och lokala föreskrifter. Kommunstyrelsen har ansvaret för kommunens avfallsplanering och är renhållningsansvarig nämnd. Det innebär att kommunstyrelsen har en beställarfunktion gentemot renhållaren. För närvarande regleras verksamheten genom ägardirektiv för HEMAB, antagna av Kommunfullmäktige. HEMAB tillhandahåller tjänster som insamling, borttransport, destruktion av hushållsavfall och annat avfall samt därmed förenlig verksamhet.

Samhällsnämnden är prövnings- och tillsynsmyndighet enligt Avfallsförordningen (2020:614). I de fall samhällsnämnden själv bedriver verksamhet är det kommunstyrelsen i sin roll som myndighetsnämnd som ansvarar för de prövnings- och tillsynsfrågor som uppkommer där.

Avfallsplanen 2022 - 2030 är framtagen av en arbetsgrupp och representanter från Kommunstyrelseförvaltningen, Samhällsförvaltningen och Härnösand energi och miljö AB.

För att få politisk förankring av avfallsplanen har en politisk referensgrupp använts.

Uppföljning och avfallsplanens process under plantiden

Avfallsplanen är ett verktyg för kommunen och kommunala bolag för att fortsätta arbetet med att förebygga avfall och att utveckla en hållbar avfallshantering. Avfallsplaner ska enligt gällande lagstiftning ses över minst vart fjärde år och vid behov revideras. Avfallsplanen 2022-2030 ska därför uppföljas upp och utvärderas utifrån avfallsplanens mål och åtgärder. Uppföljningen ska ske 2026 och 2030.

Kommunstyrelsen ansvarar för att initiera uppföljningen av mål och åtgärder en ansvarig för uppföljningen. Samtliga ansvariga för åtgärder enligt avfallsplanens Åtgärdsplan redovisar sina resultat. Resultatet av uppföljningen presenteras för kommunstyrelsen och nämnder som ansvarar för olika åtgärder och kan därmed bidra till att mål uppnås och åtgärder genomförs. Grundläggande uppgifter om exempelvis avfallsmängder som sammanställts till kommunernas verksamhetsuppföljning eller av renhållaren för avfallsverksamheten eller till miljörapporter för olika anläggningar kan användas som underlag till uppföljningen av avfallsplanens mål och för beräkning av nyckeltal. Som komplement genomförs även särskilda mätningar, exempelvis plockanalyser och skräpmätningar.

Resultatet av uppföljningen av avfallsplanen redovisas för kommunfullmäktige, som även kan initiera revidering av avfallsplanen.

Avfallsplanen kommer att finnas tillgänglig för företag och allmänheten på kommunernas och renhållarens respektive hemsidor.

Framtida avfallshantering

Härnösands kommun har som mål att till 2040 vara 30 000 medborgare och ha 11 500 arbetstillfällen. Detta mål kommer att skapa större materialströmmar och en ökad mängd avfall. HEMAB har meddelat att även en ökning av drygt 5000 nya invånare så klarar befintlig infrastruktur för avfallshantering det ökade antalet människor i kommunen.

Medborgaren kommer ställa högre krav på bekvämlighet och enkelhet. Ökad rörlighet i arbete och fritid samt digitalisering ställer andra krav på den kommunala avfallshanteringen i framtiden. Mängden förpackningar, framför allt plast- och pappersförpackningar, kommer att öka till följd av ökad internetförsäljning, medan mängden returpapper minskar i takt med att hushållen i mindre utsträckning läser papperstidningar.

Starka ekonomiska intressen på marknaden och fokus på konsumtion av varor och tillväxt i ekonomin kan leda till att avfallsmängderna fortsätter att öka. Dock finns motkrafter mot denna trend, dels via avfallsbranschen, dels genom andra samhällsaktörer och genom en generellt ökad medvetenhet hos allmänheten om vikten av ett hållbart leverne. Cirkulära affärsmodeller som underlättar för hushållen att konsumera hållbart kan bidra till att minska sambandet mellan konsumtion och avfallsproduktion. Det kan därför vara rimligt att anta att avfallsmängderna kan hållas relativt konstanta per invånare. Avfallsplanens åtgärder gällande förebyggande och ökad återanvändning, både inom kommunens verksamhet och i samhället, är viktiga i detta sammanhang.

Härnösand är med befintliga mottagnings- lagrings- och omlastningsytor väl rustade för framtidens avfallshantering, och vi ser i dagsläget inte att behov av förändring av dessa anläggningar.

2. Mål och åtgärdsprogram

Syfte med avfallsplanen

Avfallsplan 2022 – 2030 (nedan planen) har som syfte att främst vara ett verktyg i det kommunala arbetet med avfallsfrågorna för att skapa en hållbar avfallshantering genom:

- Att planera för och utveckla hanteringen av avfallet i kommunen.
- Att informera allmänheten, företag och kommunala verksamheter som berörs av avfallsfrågorna.
- Att beskriva hur Härnösands kommun ska utveckla avfallshanteringen.

Planen ska styra mot att skapa en hållbar avfallshantering där EU:s avfallshierarki är målbild.

Ansvar för avfallshanteringen

Kommunen har ett övergripande ansvar för renhållningen och har specifikt ansvar för vad som kallas det kommunala avfallet. Det är avfall som inte faller under producentansvaret. Ansvaret inbegriper förberedelse för återanvändning, återvinning, förbränning och deponering. Hanteringen är avgiftsfinansierad och utgångspunkten är att avfallsavgifterna ska täcka kommunens kostnad för avfallshanteringen.

Producentansvaret är alla förpackningar och det avfall som uppkommer av det. Producentansvarslagen styr hur företag som säljer produkter med förpackningar eller tidningar på den svenska marknaden ska samla in och återvinna dem. Kostnader inom producentansvaret faller på konsumenterna som betalar för dem när de köper en produkt.

Alla invånare och verksamheter i Härnösands kommun har ansvar att återbruka och återvinna så mycket som möjligt. Alla är enligt lag skyldiga att sortera ut exempelvis returpapper, förpackningar, elavfall, ljuskällor och batterier och lämna dessa till de insamlingssystem som finns tillgängliga. Kommunen ansvarar för några av dessa insamlingssystem och producenterna för andra. Syftet med insamlingen är att återvinna så mycket resurser som möjligt samt att se till att farliga ämnen inte hamnar i naturen och påverkar miljön negativt.

För att nå målen och för att kunna arbeta med fokusområdena i avfallsplanen 2022 – 2030 är det viktigt att alla tycker att det är lätt att göra rätt. Det vill säga att det finns bra möjligheter att återbruka, återvinna och lämna sorterat avfall. Avfall räknas som alla föremål, material och ämnen som invånaren i Härnösands kommun vill göra sig av med eller måste göra sig av med.

Ansvar för nedskräpning

Utgångspunkten för nedskräpning är att all nedskräpning är förbjuden och förbudet gäller alla platser där allmänheten har tillträde eller har insyn till. Kommunen har ansvaret för att städa på kommunal mark och fastighetsägare har ansvaret att hålla rent på privat mark. Härnösands kommun har rutiner

för att ta hand om skräp som finns på marken och avfall som slängts i de offentliga papperskorgarna.

Det flesta papperskorgarna i offentlig miljö är inte anpassade för utsortering av avfall vilket betyder att det mesta av avfallet som slängs i offentliga papperskorgar blir restavfall som förbränns. Avfallsplanen 2022 – 2030 lyfter frågan kring möjligheten att öka utsorteringen av avfall i offentlig miljö och där med öka återvinningen av material som annars skulle förbrännas.

Insamling och städning är skattefinansierade verksamheter och ansvaret är uppdelat mellan olika förvaltningar i kommunen.

Avfallsplanen 2022 – 2030 och miljömålen

Avfallsplanens bidrag för att nå nationella och internationella mål är de två fokusområdena och målen kopplade till dessa som bidrar till att Härnösands kommun skapar en hållbar avfallshantering och blir mer kretsloppsfrämjande.

Globala mål

2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en universell agenda för hållbar utveckling som innehåller 17 globala mål som ska uppnås till år 2030. Med Globala målen har världens ledare förbundit sig till att uppnå fyra saker till år 2030:

- Att avskaffa extrem fattigdom.
- Att minska ojämlikheter och orättvisor i världen.
- Att främja fred och rättvisa.
- Att lösa klimatkrisen

Det globala målet Hälsa och välbefinnande kopplas utifrån avfallsarbetet till att minska antalet sjukdoms och dödsfall som uppkommit till följd av skadliga kemikalier och föroreningar. Avfallsplanen 2022 – 2030 bidrar till detta mål genom att motverka nedskräpning vilket leder till att mindre mängd skadligt material och ämnen lämnas i naturen.

Det globala målet Hållbara städer och samhällen kopplas utifrån avfallsarbetet till att luftkvalitet och hantering av kommunalt och annat avfall. Avfallsplanen 2022 – 2030 bidrar till detta mål genom att fokusera på att minska restavfallet som går till förbränning och där igenom öka återvinningen.

Det globala målet Hållbar konsumtion och produktion kopplas utifrån avfallsarbetet till att halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet till 2030. Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återbruka och återvinna avfall. Främja hållbara upphandlingsmetoder, i enlighet med nationell politik

och nationella prioriteringar. Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen. Avfallsplanen 2022 – 2030 bidrar till detta mål genom att arbeta för att minska restavfallet, genom styrmedel om hållbarupphandling och fortsätta informera invånare i Härnösands kommun om återbruk, återvinning och betydelsen av att sortera rätt.

Det globala målet Bekämpa klimatförändringarna kopplas till avfallsarbetet genom att avfallsplanen 2022 – 2030 föreslår åtgärder som omedelbart påverkar klimatförändringar och dess konsekvenser. Planen påverkar även det fysiska planeringen genom att planera för en hållbaravfallshantering där transporter minskar och produkter återanvänds och återvinns på ett bättre sätt.

Avfallsplanen 2022 – 2030 och Generationsmålet

Det övergripande målet för miljöpolitiken i Sverige är generationsmålet. Generationsmålet anger inriktningen för den samhällsomställning som behöver ske inom en generation för att miljökvalitetsmålen ska nås. Generationsmålet är därför vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället. I målet står också att arbetet med att lösa de svenska miljöproblemen inte ska ske på bekostnad av att vi exporterar miljö- och hälsoproblem till andra länder.

De nationella målen som berör avfall består av miljökvalitetsmålen, nationella avfallsplanen och EU:s avfallshierarki.

Alla fokusområden och mål i avfallsplanen 2022 – 2030 avser att kunna lämna över en välfungerade planet till kommande generationer genom att skapa en hållbar avfallshantering där allt material ingår i ett kretslopp.

Avfallsplanen 2022 – 2030 och Miljökvalitetsmålen

Sveriges riksdag har beslutat om 16 miljökvalitetsmål som är tillsammans ska uppnå generationsmålet. Det är utifrån vissa av dessa mål har arbetsgruppen utgått från i arbetet med framtagandet av avfallsplanen 2022 – 2030. Avfallsplanens fokusområden och mål kan bidra till att flera av de nationella kvalitetsmålen kan uppnås.

Följande mål har avfallsplanen 2022 – 2030 utgått ifrån vid framtagandet.

Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås. - Riksdagens definition av miljömålet.

Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrundsnivåerna. - Riksdagens definition av miljömålet.

Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas. - Riksdagens definition av miljömålet.

Avfallsplanen 2022 – 2030 och Etappmålen

Etappmålen anger steg på vägen för att nå miljökvalitetsmålen och generationsmålet som är beslutade av Riksdagen. I juni 2020 inkom nya etappmål som innebär att mängden matsvinn ska minska samt att återvinningen av kommunalt avfall och återanvändning av förpackningar ska öka. Kommunalt avfall är ett paraplybegrepp som innefattar avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall.

Etappmålen för avfall är:

- Mer bygg – och rivningsavfall materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Mål år 2025.
- Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Mål år 2025.
- Ökad utsortering av biologisk behandling av matavfall. Mål år 2023.

Avfallsplanen 2022 – 2030 fokuserar på att öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns genom att arbeta för att minska restavfallet som går till förbränning. Andelen förpackningar i restavfallet ska där med minska. Detta kan uppnås genom information och kommunikation där invånare i Härnösand blir medvetna om hur restavfall påverkar miljön och kostnaden kopplat en hög andel restavfall.

Nämnda Etappmål har slutdatum innan avfallsplanens planperiod har gått ut. Har inte etappmålen nåtts innan respektive utgång så tar avfallsplanen hänsyn till dem och fortsätter att arbeta för att de ska uppnås inom planperioden.

Härnösands kommun har nått etappmålet Ökad utsortering av biologisk behandling av matavfall.

Avfallsplanen 2022 – 2030 och nationella avfallsplanen

Sveriges avfallsplan fastställdes av Naturvårdsverket maj 2017 och gäller mellan 2018 och 2023. Planen innehåller mål och åtgärder för fem prioriterade områden. Planen innehåller också exempel på vad vi behöver göra för att nå ett mer resurseffektivt samhälle med utgångspunkt från miljömålen och EU:s avfallshierarki.

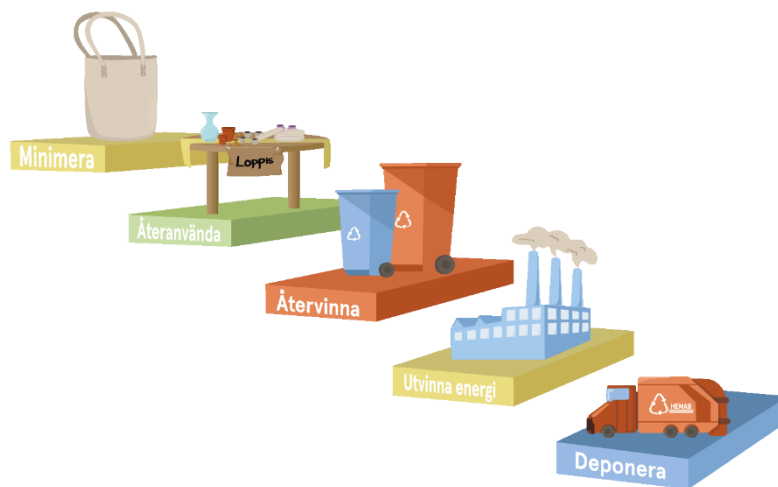
Nationella avfallsplanens syfte är att:

- Minska mängden avfall.
- Minska mängden skadliga ämnen i material och produkter.
- Minska de negativa effekter på människors hälsa och miljö som avfall ger upphov till.
- Främja en praktisk tillämpning av avfallshierarkin och utnyttja resurser i avfallet.
- Bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och den miljö- och hälsopåverkan som hänger samman med att avfall uppstår.

Avfallsplanen 2022 – 2030 fångar upp flera delar av den nationella avfallsplanens syften. Fokusområdena i avfallsplanen är framtagna för att skapa en hållbar avfallshantering. Avfallsplanens mål är utvecklande för att förebygga avfall, återbruka och återvinna material, minska nedskräpning och minska matsvinn. Genom att arbeta mot ett hållbart avfallssystem som minimerar mängden avfall bidrar avfallsplanen också till att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring.

Avfallstrappan - Vägen till hållbar avfallshantering

Härnösands kommun använder avfallstrappan för att uppnå bästa möjliga avfallshantering. Avfallstrappan är ett EU-direktiv som beskriver hur avfall ska hanteras och behandlas. Målet är att styra bort från att deponera avfall och i stället sträva mot att förebygga och öka återanvändandet av avfall samt öka energi- och materialåtervinningen.

Minska avfallet

Att minska avfallet är överst på avfallstrappan och bidrar mest för att skapa en hållbar avfallshantering. Att minimera avfallet, blir mer resurseffektiva samt minska vår miljöpåverkan är bäst för miljön. Att minska avfallet betyder att varor produceras hållbart genom att tillverkningsmetoder förbättras för att skapa hållbara produkter och att konsumtionsmönster förändras genom att öka medvetenheten om hur vi påverkar miljön när vi handlar nya saker.

Återanvända

Att återanvända är steget innan Minska avfallet. Det avfall som kan användas ska först återanvändas innan det återvinns. För att kliva upp i avfallstrappan ska produkter som köpts men inte längre används i första läget återanvändas av någon annan. Detta gör vi genom att till exempel genom att laga, skänka eller sälja de saker som vi inte har behov av längre.

Återvinna

Om produkten inte kan återanvändas så ska den återvinnas. Kan inte produkten återanvändas är nästa alternativ att återvinna materialet i för att skapa en ny produkt. Detta leder till att inget nytt material behöver användas för att skapa nya produkter.

Energi återvinna

Om materialet inte kan återvinnas ska det förbrännas i ett kraftverk för att ta tillvara på energin som bildas vid förbränning. Energin kan då omvandlas till elektricitet eller värme.

Deponera

Som sista alternativ är deponering. Kan inte materialet tas omhand på annat sätt enligt avfallstrappan så betyder det att materialet slängs på en soptipp (deponi). Vilket material som får slängas på deponi regleras enligt lag i Sverige.

Cirkulär ekonomi

Avfallstrappan är ett verktyg för omställning till en cirkulär ekonomi. EU tog 2020 fram en ny handlingsplan för cirkulär ekonomi och i Sverige togs den nationella strategin för cirkulär ekonomi fram samma år. Även i Sveriges nationella avfallsplan har cirkulär ekonomi lyfts fram. I en cirkulär ekonomi ses material och produkter som en resurs. Exempelvis kan en produkt som går sönder användas som ett material vid tillverkning av nya produkter som så småningom går sönder och blir material till ytterligare nya produkter, och så vidare. Produkter och material ska vara resurser så länge som möjligt. Men det är även viktigt att vi använder resurserna så länge som möjligt genom att främja metoderna laga, byta och låna i stället för att köpa och slänga. Produkter ska lagas när de är trasiga, lånas och lånas ut om de inte används, bytas om man behöver något annat.

Genom att i större uträkning arbeta mot ett cirkulärt hållbart avfallssystem i Härnösands kommun ska avfallsplanen bidra till att minimera avfallsmängderna, öka återanvändningen och återvinningen.

Cirkulär ekonomi har börjat ersätta avfallstrappans linjära inriktning och fokus ligger på hela kedjan där samhället blir mer resurseffektivt och för att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring.

Strategin för Cirkulär ekonomi beskriver att cirka 50 procent av våra klimatutsläpp och mer än 90 procent av världens vattenbrist samt förlust av biologisk mångfald beror på ineffektiv resurshantering. En cirkulär ekonomi är betydligt bättre för miljön, och skapar möjligheter till många nya jobb och ett hållbart företagande.

Regeringen belyser vikten av samverkan mellan politiken, näringslivet, offentlig sektor, akademi, privatpersoner och civilsamhället för att omställningen ska lyckas. Strategin innehåller fyra fokusområden för Cirkulär ekonomi:

1. Hållbar produktion och produktdesign.
2. Hållbara sätt att konsumera och använda material, produkter och tjänster.
3. Giftfria och cirkulära kretslopp.
4. Drivkrafter för näringsliv och andra aktörer genom åtgärder som främjar innovation och cirkulära affärsmodeller.

Konkret innebär detta bland annat att styra mot att produkter ska utformas för lång livslängd. Främja ökad användning av giftfria återvunna material i nya produkter, samt att utforma styrmedel som bidrar till ökat utbud och efterfrågan på cirkulära produkter, tjänster, återbruk och återvunna material.

Kommuner anses i hög grad bidra till omställningen, bland annat genom information, innovation och teknikutveckling, samt genom att främja en avfallshantering som bidrar till cirkulära och fossilfria materialflöden. Kommunerna kan underlätta för hushållen, verksamheter och kommunala verksamheter till att bidra till en cirkulär ekonomi. Vidare har kommunerna också huvudansvaret för fysisk samhällsplanering och bebyggelseutveckling vilket kan ha stor betydelse för människors förutsättningar att bidra till en cirkulär ekonomi.

Fokusområden

Hållbar avfallshantering

Hållbar avfallshantering innebär att kommunen klättrar i avfallstrappan och blir mer kretsloppsfrämjande vilket betyder att avfallshanteringen i Härnösand bidrar till att klimatmålen uppnås. Detta sker genom att minska avfallsmängderna, förebygga avfall och minska matsvinnet.

För att arbeta mot hållbar avfallshantering har avfallsplanen 2022 – 2030 antagit följande mål.

Mål 1. Restavfallet och matavfall ska minska med 25procent per person till 2025.

Mål 2. Restavfallet och matavfallet ska minska med 30 procent per person till 2030.

Basår för målen ovan är år 2015.

Det innebär att fram till 2025 ska restavfallet minska med 127 ton och till 2030 ska det minska ytterligare med 25 ton.

Restavfallet är den produkt som återstår efter att material som ligger under producentansvaret, farligt avfall och bygg- och grovavfall har sorterats ut. Genom att återvinna, återbruka och sortera rätt minskar detta avfall. Konsumtion påverkar även mängden restavfall. Hur kommunen, privatpersoner och verksamheter konsumerar varor påverkar mängden restavfall. Att minska köp av engångsprodukter, köpa varor som kan återanvändas och som håller längre påverkar mängden restavfall positivt.

Alla invånare och verksamheter som skapar avfall är berörda av detta mål. Att minska restavfallet med 25 procent till 2025 skulle innebära att 127 ton avfall inte transporteras och förbränns. Målet till 2030 skulle ge ytterligare 25 ton mindre restavfall som går till förbränning.

Målet bidrar till dessa övergripande mål

Åtgärder

Förslagna åtgärder syftar till att målen uppfylls och att skapa en hållbar avfallshantering

1. Utveckla återbruksinsamlingen på kretsloppsparken.

Återbruk finns på återvinningscentralen Kretsloppsparken. Det finns möjlighet att lämna material för återbruk. Men åtgärden syftar till att se över möjligheten att återbruka fler materialslag, öka informationen till invånare som slänger sitt avfall på kretsloppsparken om att först se om det som slängs i första hand kan återbrukas. Kommunfullmäktige har beslutat om att inrätta en fritidsbank och en återvinningsgalleria i Härnösand. Båda syftar till att öka återbruket och därmed minska mängden avfall. Kretsloppsparken skulle kunna bidra till ökad insamling genom att underlätta för ökat återbruk.

2. Öka renheten i fraktioner.

Genom styrmedel kan kommunen bidra till att utsorteringsgraden ökar och ger renare fraktioner som också bidrar till mindre restavfall.

3. Ta fram ett handlingsprogram för att minska plaståtgången i kommunens verksamheter.

Mål 3. Matsvinnet ska minska med 50 procent inom kostavdelningens uppdrag inom skola och förskola till 2030

Bas för målen ovan är år 2021. Kostavdelningen genomför årliga matsvinnsmätningar som ligger till grund för målet. Under mätperioden 2021 slängdes 348 kg matsvinn per dag.

Det innebär att fram till år 2030 ska 174 kg matsvinn inom kostavdelningens uppdrag för skola förskola minska.

Mål 4. Matsvinnet ska minska med 50 procent per person till 2030

Naturvårdsverket uppskattade att år 2021 slängdes 37 kg matrester som är matsvinn per person från Sverige hushåll. Matsvinn är livsmedel som producerats i syfte att bli mat, men som av olika anledningar inte äts eller dricks upp. Den största delen av matsvinnet uppstår i hushållen. Genom att minska svinn bidrar invånare i Härnösand till att förbättra miljön genom minskat nyttjandet av naturresurser som krävs för att framställa maten. En tredjedel av all mat som produceras i världen äts inte upp och står för 8 – 10 procent av utsläpp av växthusgaser. Agenda 2030 har som mål att minska världens matsvinn med 50 procent till år 2030.

Att minska matsvinnet i Härnösands kommun bidrar till en bättre miljö och de globala målen. I avfallsplanen 2022 – 2030 läggs extra fokus på kommunala verksamheter för att minska matsvinnet i kommunen.

Målen bidrar till dessa övergripande mål

Åtgärder

1. Utveckla måltidsmiljön i kommunala verksamheter. Forskning säger att en bra måltidsmiljö ger mindre matsvinn. Livsmedelsverkets kartläggning om matsvinn i kommunala verksamheter. Stress, högljudnivå och få vuxna i matsalen bidrar till ökat matsvinn.
2. Öka samverkan mellan kommunen, kommunala bolag och externa intressenter genom påverkansarbete (exempelvis restaurangverksamhet eller annan aktör)
3. Genomför plockanalys av matsvinn från hushåll för att skapa nollalternativ.

Rent, snyggt, tryggt i Härnösand

Fokusområdet minska rent, snyggt och tryggt i Härnösand syftar till att nedskräpningen i stadsmiljö ska minska och att Härnösandsbor upplever Härnösands som renare, blir snyggare och skapar ökad trygghet. Härnösands invånare ska tycka att det är lätt att göra rätt och är nöjda med avfallshanteringen i Härnösand.

Sedan 2017 ska mål och åtgärder för nedskräpning ingå i kommunala avfallsplaner. Avfallsplanen 2022 – 2030 har flera mål som är kopplade till nedskräpning och åtgärder för att uppnå målen. Under sommaren 2021 genomfördes den första nedskräpningsundersökningen i centralorten Härnösand. Undersökningen är bas för att nå målen.

För att arbeta mot rent, snyggt och tryggt i Härnösand har avfallsplanen 2022 – 2030 antagit följande mål.

Mål 5. Nedskärning i stadsmiljö ska minska.

Mål 6. Härnösandsbor upplever Härnösand kommun som renare.

Mål 7. Härnösandsborna är nöjda med avfallshanteringen.

Mål 8. Härnösandsborna tycker att det är lätt att sortera rätt.

Nedskräpning i offentlig miljö eller andra platser som allmänheten har insyn till skapar flera problem. Härnösands kommun genomförde 2021 en skräpmätning enligt avfallsveriges metod. Mätningen är bas som mål 5 utgår ifrån.

Upplevelsen av hur ett område eller plats påverkas av nedskräpning och också en viktig del för arbetet mot nedskräpningen i stort. Under skräpmätningen som genomförts undersöktes även invånares upplevelse av hur nedskräpat det är i Härnösands kommun. Den upplevelsen ska bli bättre så att Härnösands kommun upplevs som rent, snyggt och tryggt.

En ökad nöjdhet med avfallshanteringen i stort bidrar till att fler väljer att göra av sig med sitt avfall på ett hållbart sätt. Mål 7 syftar till att invånare i Härnösands tycker att avfallshanteringen i stort blir bättre till 2030.

En viktig del i att avfallshanteringen ska bli mer hållbar bygger på att invånare i Härnösand tycker det är lätt att göra rätt. Mål 8 syftar till att avfallshanteringen utvecklas så att utsortering av material ökar genom att de insamlingssystem som används i kommunen är lätta att förstå och använda. Undersökningar om vad invånarna tycker ska visa på att det är lätt att göra av sig med sitt avfall.

Målen bidrar till dessa övergripande mål

Åtgärder

1. Ta fram ett handlingsprogram för minskad nerskräpning.
2. Genomför årlig skräpmätning i stadsmiljö för att följa utveckling av arbetet mot nedskräpning.
3. Genomför årlig undersökning om invånares upplevelse av nedskräpning.
4. Utveckla offentlig avfallshantering för att öka utsortering och minska nedskräpning.
5. Ta fram kommunikationsplan för nedskräpning i offentlig miljö tillsammans med näringsliv och organisationer.
6. Genomför undersökningar av invånarnas syn på avfallshanteringen i kommunen.

Tabell över åtgärder

Åtgärder nedan bidrar till inriktningen av framtagna mål. Fler åtgärder kan tillkomma under planperioden.

Åtgärd	Ansvar	Start
<p>Utveckla återbruksinsamlingen på kretsloppsparken.</p> <p>Återbruk finns på återvinningscentralen Kretsloppsparken. Det finns möjlighet att lämna material för återbruk. Men åtgärden syftar till att se över möjligheten att återbruka fler materialslag, öka informationen till invånare som slänger sitt avfall på kretsloppsparken om att först se om det som slängs i första hand kan återbrukas.</p> <p>Kommunfullmäktige har beslutat om att inrätta en fritidsbank och en återvinningsgalleria i Härnösand. Båda syftar till att öka återbruket och där med minska mängden avfall. Kretsloppsparken skulle kunna bidra till ökad insamling genom att underlätta för ökat återbruk.</p>	HEMAB	2023
<p>Öka renheten i fraktioner. Genom styrmedel kan kommunen bidra till att utsorteringsgraden ökar och ger renare fraktioner som också bidrar till mindre restavfall.</p>	HEMAB	Löpande
<p>Ta fram ett handlingsprogram för att minska plaståtgången i kommunens verksamheter.</p>	Kommunstyrelseförvaltningen	2023
<p>Utveckla måltidsmiljön i kommunala verksamheter. Forskning säger att en bra måltidsmiljö ger mindre matsvinn. Livsmedelsverkets kartläggning om matsvinn i kommunala verksamheter.</p>	Kommunstyrelseförvaltningen	2023

Stress, högljudnivå och få vuxna i matsalen.		
Utred processen för närvaro av elever, beställningar och matproduktion i skolkök. Matsvinnet ökar under vissa perioder under året för skolan, framförallt under loven.	Kommunstyrelseförvaltningen	2023
Kommunen ska systematiskt arbeta för att möbler, kläder, datorer, mobiler och liknande ska få en längre livslängd. Upprätta ett systemstöd för kommunkoncernen för att omfördela kommunens inventarier samt koppla ekonomiska nyckeltal som påvisar minskad konsumtion. (minskade kostnader).	Kommunstyrelseförvaltningen	2024
Genomför plockanalys av matsvinn från hushåll för att skapa nollalternativ.	HEMAB	2022
Ta fram ett handlingsprogram för minskad nerskräpning.	Kommunstyrelsen	2023
Genomför årlig skräpmätning i stadsmiljö för att följa utveckling av arbetet mot nedskräpning.	Kommunstyrelsen	Årligen
Genomför årlig undersökning om invånares upplevelse av nedskräpning.	Kommunstyrelsen	Årligen
Utveckla offentlig avfallshantering för att öka utsortering och minska nedskräpning.	Samhällsförvaltningen	Löpande
Ta fram kommunikationsplan för nedskräpning i offentlig miljö tillsammans med näringsliv och organisationer.	HEMAB	2023
Genomför undersökningar av invånarnas syn på avfallshanteringen i kommunen	Kommunstyrelsen	Årligen
Ta fram en kommunikationsplan för att	HEMAB	2023

minska nedskräpning på vissa platser.		
---------------------------------------	--	--

3. Styrmedel

Kommunens möjlighet att arbeta med avfallsplanens fokusområden och mål är genom olika styrmedel. Härnösands kommun avser att använda dessa för att uppnå avfallsplanens vision och mål. Styrmedel ger incitament till att begränsa eller öka användningen av en vara eller tjänst. En åtgärd är den handling som en aktör genomför till följd av ett styrmedel som leder till ett resultat för oss att följa upp.

Avfallsföreskrifter

Utöver den nationella lagstiftningen som styr hur avfall ska hanteras ska varje kommun enligt Miljöbalken ha en renhållningsordning som är beslutad av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen består av två delar, avfallsplanen och de lokala avfallsföreskrifterna.

Avfallsföreskrifterna ska innehålla de, för kommunen, lokala bestämmelserna för hur avfall ska hanteras. Föreskrifterna är ett verktyg för att styra hanteringen av avfall som kommunen ansvarar för. I avfallsföreskrifter anges bland annat hur uppstått avfall ska sorteras. Till exempel anges att olika sorters avfall ska sorteras ut och lämnas på rätt ställe. Föreskrifterna är därför grundläggande för att avfallsplanens mål om att det brännbara avfallet ska minska.

Avfallsföreskrifterna är också den rättsliga grund som det dagliga arbetet med avfallshanteringen utgår ifrån. De påverka såväl kommunen som kommunens bolag och privata aktörer som genererar avfall samt invånare i kommunen. De visar på vilka skyldigheter som vilar på vilken aktör och är ett stöd för att lösa tvister.

Avfallstaxa

I miljöbalken och kommunallagen återfinns lagstiftning som styr den kommunala avfallshanteringen. Självkostnadsprincipen, likställighetsprincipen och rätten till miljöstyrning styr hur en kommun får

utforma sin avfallstaxa och för vilka typer av tjänster och vilka verksamheter som får finansieras via avfallstaxan.

Enligt självkostnadsprincipen får inte kommunerna ta ut högre avgifter än vad som motsvarar kostnaderna för avfallshanteringen (kommunallagen 8 kap. 3c §). Kommunen får inte göra någon vinst. Självkostnaden avser inte kostnaden för den enskilda prestationen utan de samlade kostnaderna för hela avfallsverksamheten.

Likställighetsprincipen ska tillämpas, vilket innebär att invånarna ska vara likställda i fråga om sina rättigheter och skyldigheter gentemot kommunen (Kommunallagen 2 kap. 2 §). Samma avgift ska tas ut för samma prestation/tjänst.

Rätten till miljöstyrning (Miljöbalken Kap. 27 § 5) ger kommunen rätt att avgiften får tas ut på ett sådant sätt att återanvändning, återvinning eller annan miljöanpassad avfallshandling främjas.

För att skapa en hållbar avfallshandling och driva den mot en mer cirkulär ekonomi får kommuner diversifiera sin taxa för att motivera ökad sortering genom att ta ut en billigare avgift för de som sorterar sitt avfall bättre som ger en minskad miljöbelastning.

Härnösands kommun har sedan 2014 ett system för fastighetsnära (FNI) insamling. Fastighetsnära insamling utförs genom att fastighetsägare sorterar sitt avfall på fastigheten i kärl som innehåller alla fraktioner av material som faller inom producentansvaret för förpackningar och tidningar. Utöver förpackningar kan fastighetsägare sortera ut sitt restavfall och matavfall.

Att välja fastighetsnära insamling är frivilligt men fastighetsägare som valt detta system får en billigare avfallstaxa jämfört de fastighetsägare som inte sorterar sitt avfall med detta system. Härnösands kommun använder därför en miljöstyrande avfallstaxa som styrmedel för att minska miljöpåverkan.

Avfallstaxan i Härnösands kommun utgörs av två delar, Grundavgiften och Hämtningsavgiften.

Grundavgiften tas ut av samtliga bebyggda fastigheter i kommunen och är kopplad till boendeform. Verksamheter betalar grundavgift per kärl. Grundavgiften finansierar kostnader av mer övergripande karaktär som inte rör själva insamlingen av avfallet. Det gäller bland annat information, avfallsplanering, miljöarbete, återvinningscentraler, farligt avfall, småbatterier, kylmöbler samt viss handtering av grovavfall.

Hämtningsavgiften, denna avgift består av kostnader för hämtning och behandling av hushållsavfallet samt förekommande skatter.

Hämtningsavgiften för hushållsavfallet beror på vilken kärllösning, kärllstorlek samt vilket hämtningsintervall som kunden har.

Avfallstaxan är miljöstyrande och ska bidra till att styra mot målen i Härnösands kommuns avfallsplan.

Taxan är grunden för att avfallsplanens mål ska kunna uppnås genom att den finansieras flera av de åtgärder som ska genomföras. Taxans styrande effekt är av särskild betydelse för att avfallsplanens mål ska kunna uppnås.

Taxan ska:

- Styra mot målen i kommunens avfallsplan.
- Vara tydlig och enkel att förstå och kommunicera.
- Stimulera en god arbetsmiljö.
- Ge kunden hög servicegrad.
- Vara rättvis.
- Finansiera kostnaderna för det kommunala avfallsansvaret.

Kommunikation

Alla kommuner har enligt lag, ansvar för information om avfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar och för vissa typer av avfall som omfattas av producentansvar. Till exempel förpackningar, returpapper, elavfall och bilar.

Framgångsrik kommunikation om avfallshantering kan ge ett effektivare miljömässigt och ekonomiskt utfall. Till exempel, information och kommunikation om syftet med att öka utsorteringen och få renare fraktioner av material bidrar till avfallsplanens mål om att minska restavfallet. Information om avfallshantering kan också på ett tydligt sätt göra det enklare för människor att göra miljömedvetna val för att minska avfallsmängderna, minska matsvinnet och nedskräpning vilket leder till en hållbar avfallshantering och förflyttning mot en cirkulär ekonomi.

Kommunikation är därför ett viktigt styrmedel för att nå flera av avfallsplanens mål.

Härnösands kommun har kommunfullmäktige beslutat genom ägardirektiv till renhållaren att informationsansvaret ligger på bolaget. Det är därför renhållarens ansvar att informera om hur avfallet ska hanteras på bästa sätt för att nå målen i avfallsplanen.

Följande informations- och kommunikationskanaler rörande avfall finns för närvarande i Härnösands kommun:

- Kommunens webbplats www.harnosand.se Där finns blanketter för dispenser, avfallsplan och avfallsföreskrifter att ladda hem.
- På renhållarens webbplats, www.hemab.se, finns förutom nyheter om avfall och miljö också uppgifter att hämta angående avfallsabonnemang, taxor, återvinningsstationer, återvinningscentraler, avfallssortering, information och insamling av elavfall och farligt avfall.
- Genom sociala medier www.facebook.com/hemabharnosand, Instagram - #hemabharnosand, LinkedIn - Härnösands och energi & miljö AB
- Riktad information via utskick eller artikel i tidningen Yippie. Utskick av Hemab info fyragångar per år, Information via brev eller vykort.

Upphandling

Vid upphandling av varor och tjänster har kommuner möjlighet att ställa olika miljökrav. Upphandlingar ska göras efter analys av livscykelkostnaden. Kommunen är ofta en stor beställare lokalt och en viktig aktör genom att ställa miljökrav i upphandlingar. En hållbar upphandling påverkar miljöbelastning och resurshushållning inom den egna verksamheten och kan inspirera andra organisationer att ställa liknande krav.

Upphandling kan användas som styrmedel för att förebygga avfall i olika kommunala verksamheter och därmed medverka till att avfallsplanens mål om att minska det restavfallet och minska matsvinnet uppnås.

Fysisk planering

För att bygga ett hållbart samhälle är avfallshanteringen en viktig del i den grundläggande infrastrukturen. I den fysiska planeringsprocessen är det viktigt att även planera för avfallsförebyggande åtgärder och avfallshantering. Kunskaper om avfallshantering inklusive nedlagda deponier behöver tas tillvara och riskerna vid en exploatering av dessa områden ska beaktas i planeringsprocesserna.

I Härnösands Översiktsplan står det att den fysiska planeringen ska möjliggöra för fler invånare, företag och verksamheter vilket kommer att leda till att mer avfall genereras. Därför ska arbete med att förebygga avfall, främja återvinning och ett ansvarsfullt återbruk inkluderas i samhällsplaneringen vid exempelvis utvecklingen av nya bostads- och verksamhetsområden.

Fysisk planering är därför ett viktigt styrmedel för att nå avfallsplanens mål om förebyggande och återvinning av avfall. Genom att säkerställa att det finns ytor och utrymmen för avfallssortering inom byggnader och på fastigheter samt för insamling, transport och behandling av det avfall som uppstår hos hushåll och verksamheter. I den fysiska planeringen tas avfallshantering med i de detaljplaner där det behövs, till exempel i planer för ny bebyggelse.

Kommunens renhållare är remissinstans för exempelvis detaljplaner och bygglov i kommunen och bistår i övrigt med råd när behov uppstår vid frågor som berör avfallshanteringen.

Tillsyn

Miljöenheten i kommun utövar på uppdrag av miljöansvarig nämnd tillsyn över bland annat tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter samt hanterar anmälnings- och dispensärenden från till exempel kommuninvånare.

Tillsyn utövas bland annat på industrier, avfallsanläggningar, bilverkstäder, lantbruk, avloppsreningsverk, förorenade områden såsom nedlagda deponier, skolor, äldreboenden, enskilda avlopp samt nedskräpningsärenden.

Länsstyrelsen utövar normalt tillsyn över större verksamheter. Frågor om verksamheter och kommuninvånarens avfallshantering är vanligt förekommande inom tillsynen. En tillsynsmyndighets arbete innebär också att informera verksamhetsutövare om gällande lagstiftning och myndighetsbeslut och i samråd med dem försöka lösa eventuella problem på

bästa sätt. En tillsynsmyndighet kan också ställa krav på verksamhetsutövare att förbättra sin avfallshantering. Tillsynen är ett särskilt viktigt styrmedel för att avfallsplanens mål ska kunna nås även avseende avfall som kommunen inte ansvarar för.

Ägardirektiv

Ägardirektiv är ett komplement till bolagsordningen som kommunala bolag har. I ägardirektivet tydliggör ägaren sin vilja och vision om hur det berörda bolaget ska utvecklas. Genom ägardirektiv kan kommunen styra för att uppnå målen i avfallsplanen 2022-2030.

Relaterade styrdokument

Klimat och Energiplan

Härnösands kommun har som vision att bygga en hållbar framtid med mål om att vara en ledande miljökommun med ett aktivt omställningsarbete till en fossilfri ekonomi. All tillväxt i Härnösand ska genomsyras av hållbarhet och ett gemensamt engagemang är nyckeln till vår fortsatta framgång.

Utifrån den visionen har Härnösands kommun tagit fram en Klimat och Energiplan.

Fokus i planen är en handlingsplan med åtgärder indelade i fem (5) prioriterade insatsområden. Insatsområdena är:

- Fysisk planering
- Förnybar energiförsörjning
- Energieffektivisering och ett hållbart byggande
- Hållbara transporter
- Hela Härnösand är med!

Avfallsplanen är avgränsad från detta styrdokument men följer delar av handlingsprogrammet för att:

Utbilda en ny generation klimatsmarta medborgare.

Genom kommunikation om avfallshantering och hur avfall ska hanteras på ett bättre sätt bidrar avfallsplanen till att utbilda en ny generation klimatsmarta medborgare.

Minska klimatpåverkan från vår konsumtion

Genom att minimera avfallet bidrar avfallsplanen till att minska klimatpåverkan av vår konsumtion

Utveckla och minska våra inköp av resurskrävande varor och tjänster

Genom att styra upphandling inom verksamheter i kommunen mot hållbar upphandling där varor och tjänster som minskar klimatpåverkan upphandlas bidrar avfallsplanen till att minska våra inköp av resurskrävande varor och tjänster.

Förebygga avfall, främja återvinning och ett ansvarsfullt återbruk

Genom att arbeta för en hållbar avfallshantering, minskad nedskräpningen och att Härnösands invånare är nöjda med avfallshanteringen samt att det är lätt att sortera rätt bidrar avfallsplanen till klimat och energiplanens mål om att förebygga avfall, främja återvinning och ett ansvarsfullt återbruk.

Tillväxtstrategi

Tillväxtstrategin är ett långsiktigt övergripande styrdokument som anger Härnösands kommuns tillgångar för tillväxt och hur vi strategiskt ska arbeta för att nå målbilden - Tillsammans i en kreativ och företagsam livsmiljö med 30 000 medborgare och 11 500 arbetstillfällen.

Avfallsplanen 2022-2030 bör bidra även till mål genom att utveckla avfallshanteringen i kommunen så att fler arbetstillfällen genereras. Detta kan ske genom till exempel:

Att öka återbruket och få invånare att återbruka genom nya lösningar som bidrar till att produkter efter reparation eller annan förädling åter kan säljas igen.

Att öka digitaliseringen för att bidra till effektivare logistik och nya sätt att kommunicera mot de som genererar avfall. Att kunna mäta avfallsmängder vid källan bör ses vara prioriterat för hela avfallshanteringen.

Innovation inom avfallsområdet för att skapa en hållbar avfallshantering bör därför främjas.

Översiktsplan

Härnösands kommun har som övergripande mål att vara en ledande miljökommun med ett aktivt omställningsarbete till en fossilfri ekonomi. All utveckling i Härnösand ska präglas av hållbarhet och genomföras med en gemensam kraft för att bekämpa klimatförändringarna. Så beskriver Härnösand kommuns översiktsplan¹, arbetet med att skapa en hållbar kommun.

För att Härnösand ska närma sig målet om att vara ett samhälle i balans med miljön ska vi verka för att avfall ingår i ett kretslopp. Översiktsplanen att den fysiska planeringen ska möjliggöra för fler invånare, företag och verksamheter men som i sin tur ger mer avfall. Därför ska arbetet med att förebygga avfall, främja återvinning och ett ansvarsfullt inkluderas i samhällsplaneringen. Riktlinjer för avfallshanteringen är enligt översiktsplanen:

Avfallshantering, materialåtervinning och återbruka ska inkluderas i samhällsplaneringen. Återvinnings- och biogasanläggningen ska tillsammans med kretslopp ges rätt förutsättningar för en ökad verksamhet för fler. HEMAB har ambitionen att vara en regional aktör för biogas och insamling av matavfall från kommuner i länet och andra upptagningsområden som anses vara rimlig för egen verksamhet.

---

¹ Översiktsplan Mitt Härnösand 2040 förväntas antas våren 2022.

4. Strategi mot nedskräpning

Att olika typer av avfall blir skärp är det sämsta som kan hända avfallet. Nedskräpning bidrar till att avfallet inte hamnar i systemet för avfallshanteringen och blir då sämre än deponi i avfallstrappan. Förutsatt att det inte tas om hand på något sätt.

All nedskräpning är förbjuden. Förbudet gäller på platser som allmänheten har insyn eller tillträde till. Kommunen ansvarar för att städa upp på kommunal mark medan mark- och fastighetsägare ansvarar för att hålla rent på privat mark. Med skräp menas både mindre föremål som glas, papper, engångsgrillar och fimpar och större föremål som exempelvis byggavfall, möbler, bilar och hemelektronik. Härnösands kommun har rutiner för insamling av skräp som ligger på marken och avfall i de offentliga papperskorgarna. Avfallet som samlas in i offentlig miljö går oftast till förbränning.

Vissa kommuner runt om i landet har på senare år börjat undersöka möjligheten till källsortering i den offentliga miljön. Skräp som källsorteras kan materialåtervinnas och på så sätt bidra till en mer hållbar avfallshantering och materialströmmarna blir mer cirkulära.

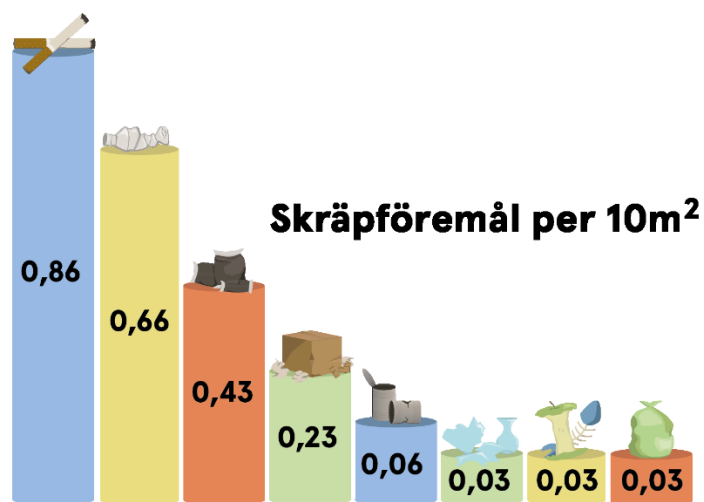
Härnösands kommun har under delar av året källsortering av offentligt skräp. Under barmarkperioden finns kärl i centrum som gör det möjligt att sortera avfall.

En nedskräpad miljö blir ofta mer nedskräpad vilket leder till att platsen upplevs som otrygg. Att minska nedskräpningen leder därför inte bra till en renare miljö utan till öka trygghet.

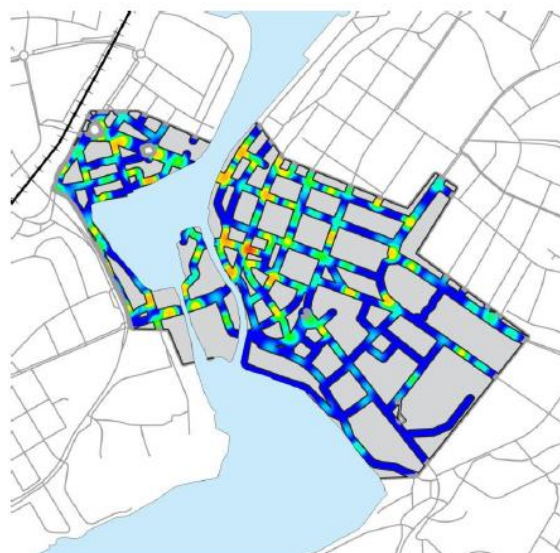
Avfallsplanen innehåller mål om minskad nedskräpning och fokus i denna avfallsplan ligger på nedskräpning i vår närmiljö.

Ett strategiskt arbete mot nedskräpning innebär många positiva effekter för kommunen och miljön. Det kan bland annat medföra kostnadsbesparingar då fokus flyttas från att reagera på problemet med stödinsatser till ett förebyggande arbete.

2021 genomförde kommunen en skräpmätning i stadsmiljö. Mätningen genomfördes enligt Håll Sverige rent's metod för att mäta skräp. Mätningens resultat ligger till grund för det strategiska arbetet att minska nedskräpningen i kommunen samt är basmätning för målet att minska nedskräpning.

I likhet men övriga kommuner i Sverige så är cigarettfimpar det vanligaste skräpet i mätningen. 37 procent av skräpet som hittades är var fimpar. Cigarettfimpar är problematiska då den utöver vara en plast (cellulosaacetat) som inte är biologiskt nedbrytbar, så innehåller fimpen även mer än 7000 olika gifter. Till exempel kadmium, arsenik, bly och nikotin. Dessa gifter läcker sedan ut i naturen då fimparna slängs på marken. En stor del av gifterna följer sedan med i dagvattnet och vidare ut i havet.

Kartbilden visar hur mängden fimpar är spridda i området för skräpmätningen. Kartan visar att det är i de centrala delarna av stadskärnan och längs stråk som leder till torget som har mest nedskräpning av cigarettfimpar.

Snusprillor är vanligtvis den näst största nedskräparen men för Härnösand så är det plast. Plast stod för 33 procent av den totala nedskräpningen i stadskärnan. Majoriteten av den plast som noterades var icke identifierbar plast. Det är plast som gått sönder och där personerna som utförde

mätningen inte kunde identifiera från vilken produkt plasten ursprungligen kommer ifrån.

Hela resultat av skräpmätningen finns i bilaga 7.

Åtgärder mot nedskräpning

Allmänna platser, naturområden och stränder i Härnösands kommun ska vara fria från skräp så att miljön inte tar skada och föroreningar inte sprids.

För att minskad nedskräpningen ska kommunen arbeta förebyggande så att skräp inte uppstår. Det förutsätter en förebyggande hållning till nedskräpning som går ut på att göra det lätt att göra rätt. Strategin kopplas till alla fokusområden i avfallsplanen med syfte att uppnå målen.

Avfallsplanen 2022 – 2030 har som åtgärd för att minska nedskräpning föreslagit att ta fram ett handlingsprogram för minskad nedskräpning.

Nedan beskrivs förslag på vad handlingsprogrammet bör innehålla för att minska och förebygga nedskräpning.

- Genomföra årliga skräpmätningar.
- Översyn av placering av papperskorgar.
- Öka möjligheten att sortera avfall i offentlig miljö.
- Utveckla samarbete med centrumföreningen.
- Utveckla samarbetet med skolor.
- Årlig strandstädningsdag där kommunen stöttar med säckar och hämtning och bjuder in föreningar, byalag med mera.

Upprätta särskilda kostnadsställen för olika typer av nedskräpningsärenden. Till exempel skrotbilar och grov nedskräpning, inköp av papperskorgar och förebyggande arbete.

Årlig uppföljning av kostnader (inklusive kostnader för nedskräpningsärenden)

5. Barnperspektivet

2020 antogs barnkonventionens som lag i Sverige och det innebär att man i alla beslut och åtgärder som i första hand berör barn ska ta hänsyn till vad som bedöms vara barnets bästa. Barnkonventionen är ett rättsligt bindande internationellt avtal som slår fast att barn är individer med egna rättigheter och syftar till att ge barn oavsett bakgrund rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals. Barnkonventionen innehåller 54 artiklar som tillsammans utgör en helhet och utgår från fyra grundläggande principer som ska vara styrande för tolkningen av konventionens övriga artiklar:

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Artikel 2.
- Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn. Artikel 3.
- Barn har rätt till liv och utveckling. Artikel 6.

- Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad. Artikel 12.

Hur påverkar avfallsplanen 2022–2030 barn i Härnösands kommun?

Konsekvenser som är mest relevanta att åskådliggöra i arbetet med avfallsplanen 2022 – 2030 är de som har störst inverkan på barn. Barn påverkas exempelvis lättare än vuxna av skadliga ämnen. Det är därför viktigt att barn får en giftfri uppväxt med avseende på exempelvis mat, kläder, leksaker, interiörer och utemiljöer. Kunskapen om farliga ämnen är varierar beroende på utbildning och bakgrund. Det är därför viktigt att riktade insatser görs mot de grupper som bedöms ha lägst kännedom. Nedan beskrivs kort konsekvenser utifrån avfallsplanens fokusområden och mål.

Fokusområde Hållbar avfallshantering:

Mål 1. Restavfallet och matavfall ska minska med 25 procent per person till 2025

Mål 2. Restavfallet och matavfallet ska minska med 30 procent per person till 2030

Genom att öka återbruket för att minska mängden restavfall får barn ökad möjlighet att delta i sociala- och sportsliga aktiviteter. Att ej använda produkter hamnar på marknaden igen genom till exempel fritidsbanken eller företag som säljer återbrukade saker billigare än nya så antas mål 1 bidra positivt till barnperspektivet. Målen antas inte påverka barn negativt.

Mål 3. Matsvinnet ska minska med 50 procent inom kostenhetens uppdrag för skola och förskola till 2030

Mål 4. Matsvinnet ska minska med 50 procent per person och hushåll till 2030

Genom att minska mängden matsvinn vilket leder till minskat nyttjande av naturresurser antas bidra till en bättre miljö för framtida generationer vilket är grundläggande för dagens barn i Härnösands kommun. Målen antas inte påverka barn negativt.

Fokusområde rent, snyggt och tryggt

Mål 5. Nedskärning i stadsmiljö ska minska

Mål 6. Härnösandsbor upplever Härnösand kommun som renare

Mål 7. Härnösandsborna är nöjda med avfallshanteringen

Mål 8. Härnösandsborna tycker att det är lätt att sortera rätt

Genom att minska nedskräpningen i och skapa förutsättningar för att underlätta avfallshanteringen i Härnösands kommun minskar mängden ej nedbrytbara material och farliga kemikalier släpps ut i naturen. Det är viktigt då barn är mer känsliga för giftigt ämnen och minska mängd ej nedbrytbara material skapar en bättre miljö för barn. Minskad nedskräpning ökar även tryggheten för barn. Målen antas inte påverka barn negativt.

Barnens syn på framtida avfallshantering

För att fånga upp barns och ungas idéer och se till att deras röster får komma till tals i avfallsplanen har dialog med skolbarn genomförts för att få barnens perspektiv på framtida avfallshantering.

I framtagandet av avfallsplanen 2022 – 2030 har barn i klass 4 på Brännaskolan fått delta i en workshop för att dels lära sig om kopplingen mellan de globala målen och avfallsplanen. Barnen har även fått ge sin syn på vad avfall och nedskräpning är för något och vad de tycker att man ska göra åt det.

Barnen fick ge förslag på lösningar inom områdena nedskräpning, återvinning, matsvinn och konsumtion.

För att minska nedskräpning föreslog barnen att det ska vara enkelt att slänga skräp och för det ska vara enkelt att tömma soptunnor ska skräp sugas med rör till kretsloppsparken. Det bör även finnas mer soptunnor så att det är enklare att slänga sitt skräp någonstans. För det skräpet som redan finns i naturen ska det finnas robotar som åker runt och plockar skräp. Det är viktigt att robotarna har solceller så de laddar sig själva och inte behöver använda vanlig ström.

För att förbättra återvinningen ansåg barnen att vi ska minska på användandet olja och bensin i saker. Istället bör vi använda oss av grön energi i de saker vi köper och använder.

För att minska matsvinnet anser barnen att vi ska äta våra rester och inte slänga det. Vi ska spara maten som vi inte äter upp. Det är även viktigt att inte äta söta saker innan maten för då kanske man inte äter upp allt som man tagit. Man ska även tänka på att inte ta för mycket mat och tänk på vad man ska göra efter så vi äter nyttigt. Barnen tycker också att det är viktigt att de får lämna förslag på vad de ska äta och att faktiskt blir mat som de tycker om.

För att konsumera bättre tycker barnen att man inte ska köpa saker som man inte vet vad det är. Man ska även återanvända det man köper eller köpa saker som är begagnat från någon affär. Barnen önskar även ett bibliotek för kläder.

Barnens perspektiv

För att avfallsplanen ska kunna genomföras på ett bra sätt behöver vi få kännedom om vad barn efterfrågar och har för tankar. Barn är aktiva samhällsinvånare med kreativa lösningar och idéer kring samhällsutmaningar. Barn är dessutom vår nästa generation och berörs därför i hög grad av avfallsplanen. Barn i skolåldern kommer att vara nära vuxen ålder vid avfallsplanens slutår 2030.

6. Miljöbedömning Avfallsplan 2022 – 2030

Bakgrund

Enligt NFS 2020:6 §19 ska en kommunal avfallsplan innehålla uppgifter om en strategisk miljöbedömning. Miljöbedömningen ska göras enligt 6 kap. i miljöbalken.

Syfte

Syftet med den strategiska miljöbedömningen är att säkerställa att planen utformas på ett sådant sätt att den främjar hållbar utveckling genom att samordna miljöaspekter i planeringen och beslutsfattande. Kommunen ska i miljöbedömningen undersöka om avfallsplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Kommunen ska efter miljöbedömningen, i ett särskilt beslut avgöra om genomförandet av avfallsplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Avfallsplanen för Härnösands kommun anger förutsättningar för att bedriva verksamheter och genomföra åtgärder med hänsyn till hur de kan påverka miljön. Avfallsplanerna påverkar avfallsanläggningar i kommunen och har som ambition att förändra beteenden för att skapa en hållbar kretsloppsfrämjande avfallshantering.

Med ovanstående resonemang görs bedömningen att avfallsplanerna kommer att ha stor betydelse för hållbar utveckling inom såväl resursanvändning som avfallshantering i kommunen. Genomförandet av avfallsplanerna bedöms innebära betydande positiv miljöpåverkan.

Beslut om betydande miljöpåverkan

Beslut om betydande miljöpåverkan (i huvudsak positiv) kommer att tas i samband med antagande av renhållningsordningen.

Avgränsningssamråd

Enligt 6 kap 10 § miljöbalken ska ett avgränsningssamråd hållas med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen. Avfallsplanen 2022-2030 antas inte påverka andra kommuner eller regioner.

Härnösand kommuns avfallsplan 2022 – 2030

Avfallsplanens syfte

Syftet med avfallsplaneringen är att:

- Agenda 2030, Generationsmålet, de nationella och avfallsrelaterade miljökvalitetsmålen uppnås med EU:s avfallshierarki som inspiration.
- Vara ett verktyg i det kommunala arbetet med avfallsfrågorna, till exempel inom fysisk planering och energiåtervinning.
- Informera allmänheten och företag som berörs av avfallsfrågorna.
- Avfallsplanen beskriver hur Härnösands kommun utveckla avfallshanteringen till 2030.

Sammanfattning av avfallsplanen

Härnösand kommuns avfallsplan inriktar sig på två stycken fokusområden: Hållbar avfallshantering och rent, snyggt och tryggt i Härnösand.

Avfallsplanen är ett verktyg i det kommunala arbetet för planering av avfallsfrågor. Avfallsplanen ska bidra till att Agenda 2030, generationsmålet, etappmålen och de nationella avfallsrelaterande miljö kvalitetsmålen uppnås med EU:s avfallshierarki som modell för att minimera och förebygga avfall. Avfallsplanens mål sammanfattas i följande punkter:

- Minska restavfallet.
- Minska matsvinnet.
- Nedskräpning i stadsmiljö ska minska.
- Härnösands invånare upplever Härnösand rent, snyggt och tryggt.
- Härnösands invånare är nöjda med avfallshanteringen.
- Härnösands invånare tycker det är lätt att sortera rätt.

Avfallsplanens åtgärder sammanfattas i följande punkter:

1. Utveckla återbruksinsamlingen på kretsloppsparken.
2. Öka renheten i fraktioner.
3. Ta fram ett handlingsprogram för att minska plaståtgången i kommunens verksamheter.
4. Utveckla måltidsmiljön i kommunala verksamheter.
5. Utred processen för närvaro av elever, beställningar och matproduktion i skolkök.
6. Kommunen ska systematiskt arbeta för att möbler, kläder, datorer, mobiler och liknande ska få en längre livslängd.
7. Genomför plockanalys av matsvinn från hushåll för att skapa nollalternativ.
8. Ta fram ett handlingsprogram för minskad nedskräpning.
9. Genomför årlig skräpmätning i stadsmiljö för att följa utveckling av arbetet mot nedskräpning.
10. Genomför årlig undersökning om invånares upplevelse av nedskräpning.
11. Utveckla offentlig avfallshantering för att öka utsortering och minska nedskräpning.
12. Ta fram kommunikationsplan för nedskräpning i offentlig miljö tillsammans med näringsliv och organisationer.
13. Genomför undersökningar av invånarnas syn på avfallshanteringen i kommunen.
14. Ta fram en kommunikationsplan för att minska nedskräpning på vissa platser.

Avfallsplanens förhållande till andra styrande dokument

I arbetet med att ta fram respektive avfallsplan har hänsyn tagits till kommunernas översiktsplan, Klimat och Energiplan och Tillväxt strategin.

Utvärdering om avfallsplanen antas medföra betydande miljöpåverkan

Här bedöms hur genomförandet av avfallsplanens påverkan på miljön (miljöeffekterna) och de nationella miljömålen utifrån de föreslagna mål och åtgärder för avfallshanteringen. Utgångspunkt är 5 § i Miljöbedömningsförordningen (2017:966). I miljöbalken 6 kap. 2§ finns de miljöaspekter som bör tas hänsyn till under en miljökonsekvensbeskrivning. En sammanfattning av dessa miljöaspekter finns nedan. En bedömning har gjorts ifall målen och åtgärderna i avfallsplanen påverkar dem eller inte.

Människors hälsa och miljö

Miljöaspekten människor liv och säkerhet är kopplade till tillstånd och förelägganden för befintliga återvinningsstationer och återvinningscentraler. Avfallsplanen föreslår att återvinningscentralen Kretsloppsparken ska utveckla möjligheten av återbruk av inlämnat material. Avfallsplanen bidrar därför till en positiv påverkan för Människors hälsa och säkerhet då högre grad av återbruk minimerar mängden avfall.

Inga övriga förändringar förslås av stationernas tillstånd eller hur befintliga anläggningar hanteras.

Avfallsplanen i sin helhet bidrar positivt till människors hälsa och säkerhet genom att minimera restavfallet, minska matsvinnet och minska nedskräpningen.

Bedömningen är att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan för människors hälsa och säkerhet.

Gifter i miljön

Avfallsplanen är kretsloppsfrämjande vilket leder till ökad utsortering, återvinning och återbruk som antas minska spridningen av föroreningar i miljön. Genom att minska mängden restavfall som går till förbränning minskar utsläpp från denna verksamhet. Minskad nedskräpning leder till minskade utsläpp av giftiga ämnen i miljön. Fimpar som är en produkt som är det vanligaste skräpet i den offentliga miljön, släpper ut flertalet giftiga ämnen. Minskar detta skräp bidrar det positivt till miljöaspekten gifter i miljön.

Bedömningen är att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan för gifter i miljön.

Naturmiljö

Avfallsplanen föreslår inga nya platser för upplag av massor, sand eller snö. Inga förslag på utökad mark för deponier eller andra upplag föreslås i planen. Minskad nedskräpning kan medföra positiva effekter för naturmiljön. Vid eventuellt nya placeringar av återvinningsstationer eller andra upplag ska naturmiljön tas i hänsyn för att minimera miljöpåverkan.

Bedömning är att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan på miljöaspekten naturmiljön.

Kulturmiljö

Avfallsplanen föreslår inga nya platser för upplag av massor, sand eller snö. Inga förslag på utökad mark för deponier eller andra upplag föreslås i planen. Minskad nedskräpning kan medföra positiva effekter för kulturmiljön. Framförallt i de kulturmiljöer som finns i stadskärnan. Vid eventuellt nya placeringar av återvinningsstationer eller andra upplag ska kulturmiljön tas i hänsyn för att minimera miljöpåverkan.

Bedömningen är att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan på miljöaspekten kulturmiljö.

Rekreation och friluftsliv

Avfallsplanen föreslår inga nya platser för upplag av massor, sand eller snö. Inga förslag på utökad mark för deponier eller andra upplag föreslås i planen. Minskad nedskräpning kan medföra positiva effekter för rekreation och friluftsliv. Vid eventuellt nya placeringar av återvinningsstationer eller andra upplag ska rekreation och friluftsliv tas i hänsyn för att minimera miljöpåverkan.

Bedömning är att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan på miljöaspekten rekreation och friluftsliv.

Hushållning och naturresurser

Ett av fokusområdena i avfallsplanen är att skapa en hållbar avfallshantering där restavfallet ska minska och minimera matsvinnet. Avfallsplanen syftar till att Härnösands kommun är kretsloppsfrämjande för att minimera restavfallet och öka återbruket samt återvinningen.

Vid uppfyllelse och genomförande av de förslagna målen och åtgärderna i avfallsplanen förväntas avfallsplanen bidra positivt till att åtgången av naturresurser och annat jungfruligt material minskar vilket leder till en positiv miljöpåverkan.

Bedömningen är att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan på miljöaspekten hushållning och naturresurser.

Omgivningspåverkan på mark

Avfallsplanen är kretsloppsfrämjande och främjar minskad nedskräpning, minimering av restavfall samt förbättrat återbruk och återvinning av avfall. Genom att uppnå och genomföra avfallsplanen mål och åtgärder antas spridningen av föroreningar till mark minska vilket ger en positiv miljöpåverkan. Avfallsplanen föreslår inga nya platser för upplag av massor, sand eller snö. Inga förslag på utökad markanvändning för deponier eller andra upplag föreslås i planen.

Bedömningen är att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan på miljöaspekten omgivningspåverkan.

Luftföroreningar

Avfallsplanen syftar till minskning av restavfall och ökat återbruk och återvinning av avfall vilket kan minska spridningen av föroreningar till luften vilket ger en positiv miljöpåverkan. Att minska restavfall som går till förbränning minskar även transporter som medför en positiv miljöpåverkan. Ökat återbruk och återvinning kan medföra ökade transporter vilket skulle

kunna ge ökat utsläpp av luftföroreningar i luften. Konsekvenserna bedöms som små då avfallshanteringen har liten andel av transportsektorns totala utsläpp av luftföroreningar.

Bedömningen är att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan på miljöaspekten luftföroreningar.

Omgivningspåverkan på vatten

Avfallsplanen syftar till minskning av restavfall och ökat återbruk och återvinning av avfall samt minska nedskräpning vilket kan minska spridningen av föroreningar till vatten vilket ger en positiv miljöpåverkan. Detta är särskilt viktigt då Härnösands kommunen är en kustkommun och stadskärnan ligger i direkt anslutning till vatten. Avfallsplanen föreslår inga nya platser för upplag av massor, sand eller snö. Inga förslag på utökad mark för deponier eller andra upplag föreslås i planen.

Bedömningen är att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan på miljöaspekten omgivningspåverkan på vatten.

Klimatpåverkan

Ökat återbruk och återvinning av avfall kan leda till ökade utsläpp på grund av ökande transporter i kommunen. Däremot kan behovet av transporter minska om den totala mängden avfall minskar. Att minimera restavfallet som annars transporteras till Sundsvall skulle minska transporter. Även ett minskat matsvinn skulle leda till färre transporter.

Ökat återbruk och återvinning kan även innebära att utsläpp indirekt minskar då nyttjande av naturresurser minskar vilket ger färre transporter och minskad tillverkning.

Bedömningen är att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan på miljöaspekten klimatpåverkan.

Stads- och landskapsbild

Avfallsplanen föreslår inga nya platser för upplag av massor, sand eller snö. Inga förslag på utökad markutnyttjande för deponier eller andra upplag föreslås i planen. Avfallsplanen anger inga förutsättningar för nya anläggningar ianspråktaganden av nya områden som kan leda till en förändring av stads- och landskapsbilden.

Bedömningen är att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan på miljöaspekten stad- och landskapsbilden.

Samlad bedömning

Den samlade bedömningen är att Härnösand kommuns avfallsplan 2022 – 2030 inte medför en betydande miljöpåverkan. Det kan finnas miljöaspekter som eventuellt får en negativ miljöpåverkan men påverkan vägs upp av att åtgärderna ger en positiv inverkan i ett annat led av avfallshanteringen och där den positiva påverkan är större.

Avfallsplanen skapar flera kretsloppsfrämjande åtgärder utifrån de mål som föreslås i planen. Att minimerat restavfall för att minska förbränningen ger flera positiva miljöeffekter och skapar förutsättningar att minska användandet naturresurser.

Att minska nedskräpning bidrar till att avfallet hamnar i systemet för avfallshanteringen och inte i naturen. Det minskar även mängden miljögifter som hamnar i naturen och vattnet. Till sist skapar det även ren och trygg miljö för invånare i Härnösand.

Att minska matsvinnet medför att mindre resurser används och att den mat vi producerar och konsumerar används på ett bra sätt.

Till sist är det viktigt att avfallshanteringen är lätt att använda. Det ska vara lätt att göra rätt i Härnösand så att fler återbrukar, återvinner och inte skräpar ner.

Avfallsplanen bidrar till flera av de globala målen, generationsmålet, miljökvalitetsmålen, etappmålen samt regionala miljömål.

Slutligen så bedöms avfallsplanens mål och åtgärder leda till en hållbar avfallshantering och de positiva effekterna överväger de negativa.

Bilaga 1. Nuvarande avfallshantering

Kommunalt avfall

För insamling av kommunalt avfall anlitar kommunen sitt helägda bolag, Härnösand Energi & Miljö AB, (HEMAB). De sköter även vidaretransport av det kommunala avfallet. Kommunens ansvar för hämtning och omhändertagande omfattar allt kommunalt avfall, utom det avfall för vilket producentansvar införts.

2014 infördes flerfackkärl och då samlades det in 4885 ton brännbart avfall samt 354 ton matavfall. Matavfallet räknas inte längre in i totalsumman av brännbart kärllavfall från och med 2014 eftersom att det nu är en egen fraktion. 2020 samlades det in 3314 ton brännbart avfall och 1394 ton matavfall.

År	2011	2014	2017	2020
Brännbart avfall (kärllavfall) ton	5 348	4885	3687	3314
Matavfall i ton		354	1351	1394

Hämtningssystem för kommunalt kärll- och säckavfall

Från år 2005 har Härnösand infört ett system med registrering av varje kärll innan det töms. Detta för att säkerställa kvaliteten, dvs. att kärlet töms när det ska, att varje kund betalar rätt pris och att en effektiv hämtning kan ske.

Avfallstaxan är miljöstyrande vilket innebär att avgiften är lägre för renhållningsabonnemang och tjänster som har en mindre påverkan på miljön eller som är bättre för sophämtarnas arbetsmiljö jämfört med abonnemang och tjänster som är sämre för miljö och arbetsmiljö. Insamling av kommunalt avfall från småhus och verksamheter, flerbostadshus och verksamheter sker normalt med plastkärll på hjul. Hämtning av avfall sker med baklastande sopbilar. Det normala hämtningsintervallet är 14 dagar i hela kommunen. I flerbostadshus och verksamheter utnyttjas i vissa fall underjordsbehållare som alternativ till plastkärll. Dessa töms med kranbil. Samhällsnämnden kan bevilja längre hämtningsintervall om abonnent så önskar och vissa miljökrav uppfylls.

För fritidshus, totalt 2 500 abonnemang 2021, sker hämtning under sommarmånaderna, d v s 1 maj till 30 september. 1 178 st. fritidsabonnenter har hämtning direkt vid fastighet och övriga fritidsabonnemang från gemensamma kärll. De gemensamma kärll är placerade i sådana fritidshusområden där det är svårt/omöjligt att placera ut kärll separat för varje fastighet. Tömning sker varannan vecka även för fritidshus. Det finns problem med gemensamma kärll som t.ex. nedskräpning och överfulla kärll bl.a. beroende

på att avfallskärnen lockar till sig andra avfallslämnare utanför fritidshusområdet.

Kommunalt avfall från Härnösands kommun omlastas vid Ålands återvinningsanläggning till containerfordon och transporteras fr.o.m. 2007 vidare till Korsta kraftvärmeverk i Sundsvall för förbränning och energiutvinning.

Renhållningskostnader

Kostnaderna för kommunens avfallshantering täcks helt via avfallstaxa och mottagningsavgift vid avfallsanläggning. Taxesystemet för hushåll är uppbyggt enligt principen att alla betalar en grundavgift och en hämtningsavgift. Den del av taxan som kan påverkas av avfallslämnarna är i första hand val av kärnalternativ, kärnstorlek och hämtningsintervall. Taxan är miljöstyrande och ska bidra till att styra mot Härnösands kommuns mål inom avfallsområdet. Detta innebär att ju bättre kunden är på att källsortera kärn- och säckavfallet, dvs. sortera ut matavfallet från det brännbara och lämna förpackningar och tidningar till återvinning, ju lägre taxa får kunden. Grundavgiften ska täcka kostnader för insamling av farligt avfall, mottagning av avfall på återvinningscentralerna, grovsopskampanjer, planering, kundservice, uppföljning m.m. Återvinningscentraler, ÅVC, finns på Kretsloppsparken och Ålands återvinningsanläggning.

Avfall med producentansvar

Avfall som omfattas av producentansvar ska samlas in via system finansierade och administrerade av producenterna. I Sverige har vi lagstiftat producentansvar för sju produktgrupper:

- Förpackningar av papp, papper, kartong, wellpapp, plast, glas och metall. Samt övrigt ej vanligt förekommande förpackningar i t.ex. trä, tyg eller porslin.
- Elektriskt- och elektroniskt avfall (el-avfall)
- Bärbara batterier och blybatterier
- Däck
- Bilar
- Läkemedel
- Radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor

Dessutom finns det frivilliga åtaganden som liknar producentansvar för:

- Lantbruksplast

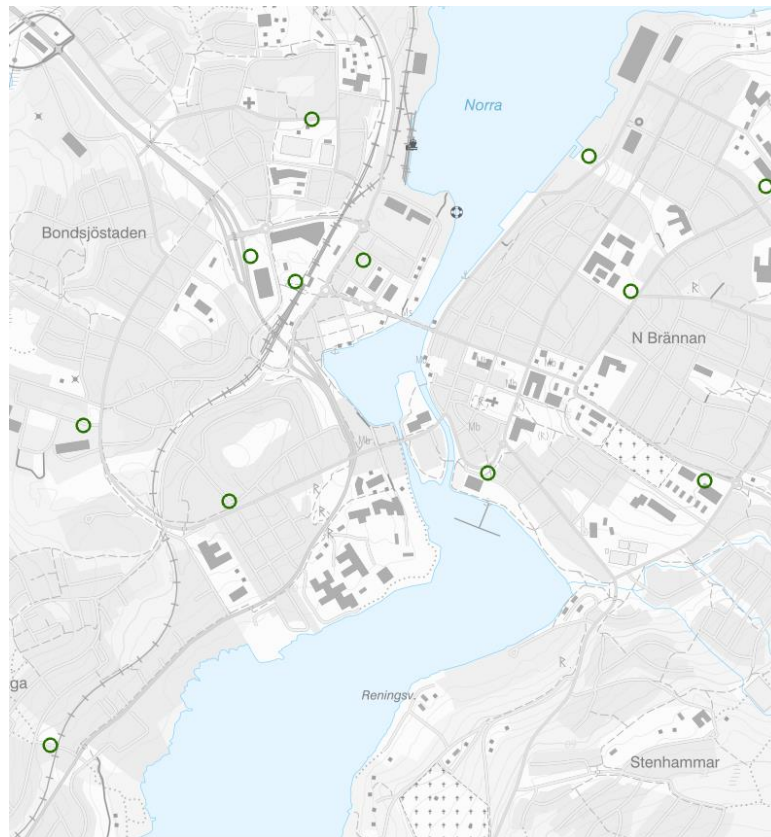
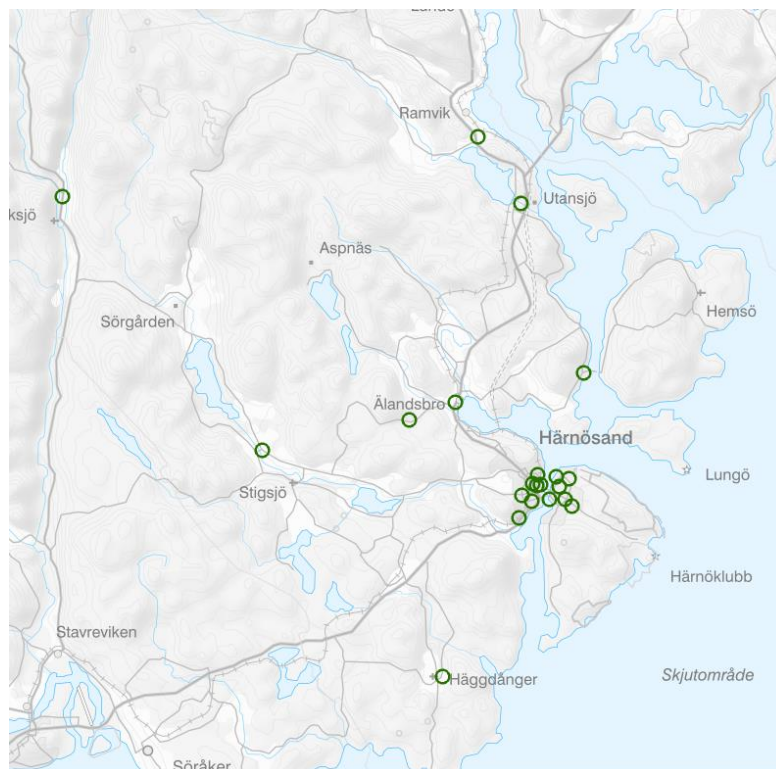
Förpackningar

Producentansvar gäller för förpackningar av papp, papper, kartong, wellpapp, plast, glas och metall. Förpacknings- och Tidnings Insamlingen, FTI, organiserar insamlingen av förpackningar. Utsorteringen i hushållen av förpackningsmaterial styrs till stor del av den servicenivå som FTI erbjuder, det vill säga närheten till en återvinningsstation (ÅVS). Det finns 19 ÅVS:er samt en Kretsloppspark i kommunen med möjlighet till utsortering av förpackningar av glas, papper, plast och metall. I Härnösand har hushållen även möjlighet att få sina förpackningar hämtat fastighetsnära, det vill säga i nära anslutning till fastigheten, i flerfackskärl, separata kärl eller underjordsbehållare. För sorterade trä-, tyg porslinsförpackningar finns ingen insamling med producentansvar i Härnösand.

Returpapper

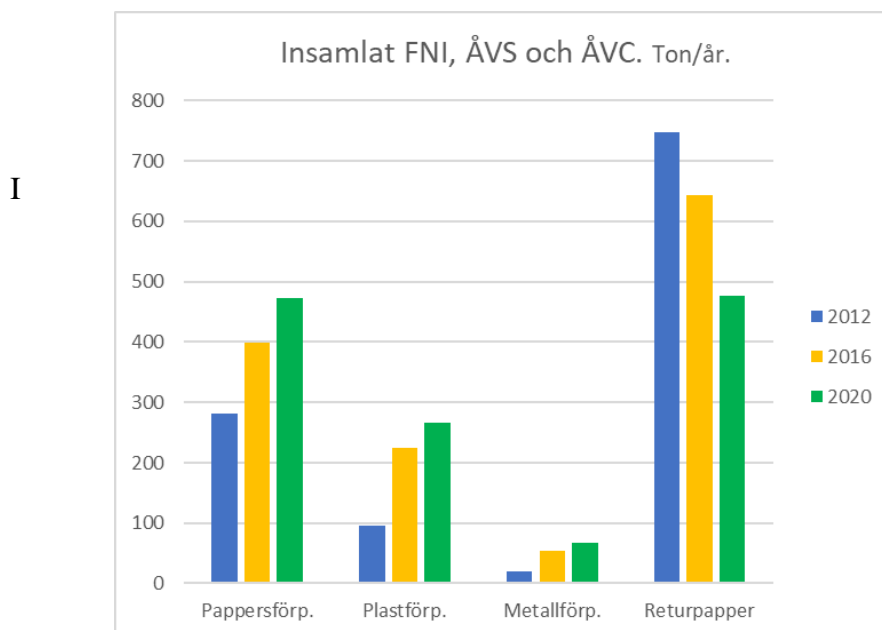
Från och med 2022 är kommunen ansvarig för insamlingen och återvinningen av returpapper. I och med detta är det tidigare producentansvaret för returpapper avskaffat.

Karta 1. Återvinningsstationerna i tätorten**Karta 2. Återvinningsstationerna i hela kommunen**

Nedanstående är mängder förpackningar av papper, metall och plast samt tidningar som samlades in i Härnösands kommun 2012, 2016 respektive

2020 i ton/år. Både i flerfackskärl, kärl och underjordsbehållare vid fastighetsnära insamling vid flerfamiljshus samt återvinningsstationer.

Härnösand utför HEMAB, på uppdrag av Veolia och Sundfrakt, insamlingen av producentansvarsavfallet utom glas som hämtas av Sundfrakt Sundsvall (dessa mängder kommer aldrig in till HEMAB) från återvinningsstationerna. Materialen körs till återvinningsanläggningen vid Jaktstigen för balning, mellanlagring och omlastning.

Elektriskt och elektroniskt avfall, s.k. elavfall

Det elavfall som kommer till ÅVC, sorteras och skickas sedan vidare till specialiserade återvinnare för demontering och omhändertagande av de skadliga komponenterna. Insamlad mängd elavfall i Härnösands kommun:

<i>Elavfall (ton)</i>	<i>2011</i>	<i>2016</i>	<i>2020</i>
Ljuskällor och lysrör	8,2	3,7	6,4
Kyl och frys	68	62,7	37,4
Vitvaror	65	89,0	139,3
Diverse elektronik	373	251,8	189,4

Elavfall insamlas via El-kretsen. El-kretsen tar hand om ljuskällor, vitvaror och andra elektriska och elektroniska produkter med producentansvar.

Socialförvaltningen har en demonteringsanläggning för vitvaror som tvätt och diskmaskiner och torkskåp på Rosenbäcksallén. Metallavfall sorteras var för sig och skickas sedan vidare till återvinning.

Bärbara batterier och blybatterier

Batterier kan lämnas på försäljningsställen i kommunen samt på ÅVC. Producentansvar gäller för batterier. Bärbara batterier insamlas via El-kretsen. BlyBatteriRetur AB tar hand om blybatterier.

<i>Batterier (ton)</i>	<i>2011</i>	<i>2016</i>	<i>2020</i>
Bärbara inkl. inbyggda	6,9	5,4	8,4
Blybatterier/bilbatterier	46,1	24,4	41,4

Däck

Däck samlas in via återförsäljare av nya däck. Svensk Däckåtervinning AB är branschens insamlingsamordnare. Däck som sitter på bilen ligger inte under producentansvaret för däck utan hör till producentansvaret för bilar.

Bilar

Bilar samlas in via BIL Sweden. BIL Sweden har ett rikstäckande mottagningsnät. Medlemmarna har skrivit avtal med STENA Recycling, som har utvecklat ett nätverk av bilsrotare (REFERO). I Härnösand finns ingen bilsrottningsanläggning.

Utförd plockanalys av hushållsavfall i Härnösand

Nedan redovisas en sammanställning av plockanalys av hushållsavfall utförd i hyreshus och villor i Härnösand i oktober 2011 och 2016. Plockanalysen för år 2016 är gjord på den brännbara fraktionen i villors flerfackskärl resp. gröna kärl för de som endast har brännbart och matavfall. Plockanalysen 2019 är utförd i december på brännbara fraktionen i villors flerfackskärl resp. brännbara fraktionen i underjordsbehållare (UB) i flerfamiljshus.

<i>Resultat procent</i>	<i>Hyreshus 2011</i>	<i>Villor 2011</i>	<i>Villor Flerfacks- kärl 2016</i>	<i>Villor Grönt kärl 2016</i>	<i>Villor Flerfacks- kärl 2019</i>	<i>Flerfamiljshus UB 2019</i>
Pappers förpackningar (P)	6,88	5,77	9,7	10,6	9,9	8,6
Tidningar och returpapper (P)	3,5	0,97	3,9	5,9	3,1	4,5
Wellpapp (P)	1,95	0,11	0,6	1,4	0,6	0,9

Hårdplast (P)	7,46	7,03	4,3	5,0	6,2	5,9
Mjukplast (P)	6,58	7,32	8,0	7,8	9,1	8,3
Glas (P)	2,2	2,6	0,6	2,7	0,9	1,2
Metall (P)	0,76	1,6	1,0	1,3	0,7	0,9
El och elektronik (P)	0,78	0,87	0,16	0,48	0,35	0,11
Farligt avfall	0,11	0,87	0,07	0,08	0,04	0,05
Brännbart avfall	32,5	25,64	32,5	21,8	34,0	35,2
Bioavfall /Organiskt avfall	29,5	45	23,2	27,2	26,1	26,2
Övrigt avfall / restfraktion	0,11	0,87	15,97	15,74	9,01	8,14
Totalt:	100	100	100	100	100	100
Kg/hushåll/vecka	4,74	8,9	3,3	5,0	3,2	5,3

(P)= producentansvar gäller för detta avfall

Grovavfall

På Kretsloppsparken och Älands återvinningsanläggning finns återvinningscentraler, ÅVC, där privatpersoner och verksamheter kan lämna grovavfall hela året. Två gånger per år är det grovavfallskampanj då containerbilar åker runt på landsbygden så hushållen kan lämna sitt sorterade avfall. Ur grovavfallet sorteras metallskrot och annat återvinningsbart ut, liksom eventuell förekommande farligt avfall, elavfall och vitvaror. Den brännbara fraktionen går med övrigt kommunalt avfall till Sundsvall för förbränning.

Latrin

Latrin hämtas på särskilda uppsamlingsställen eller efter budning. Mängderna har varierat mellan 10 – 18 ton de senaste fyra åren. Under år 2011 gjordes ett försök med kompostering ute på Älands återvinningsanläggning. Det kunde konstateras att kärnen innehåller för mycket plastpåsar samt urin för att det ska vara effektivt. Samhällsnämnden kan bevilja tillstånd till kompostering av latrin på avfallslämnarens fastighet om vissa miljövillkor uppfylls.

Övriga avfallsslag

Vid Älands återvinningsanläggning och Kretsloppsparken har bland annat dessa avfallsmängder mottagits.

<i>Material i ton</i>	<i>2011</i>	<i>2016</i>	<i>2020</i>
Park- och trädgårdsavfall	132	520	409
Träavfall, rent samt behandlat. Ej impregnerat	ET	3669	6175
Avfall från energiutvinning	2 037	1756	1433
Asbest	33	270	161
Förorenade jordmassor	31 256	78 164	1757

ET = ej tillgängligt.

Park- och trädgårdsavfall

Grövre träavfall från kommunala grönområden och kyrkogårdar körs till Kraftvärmeverket Härnösand där det flisas. Tunnare grenar tas emot på Älands återvinningsanläggning och komposteras tillsammans med park- och trädgårdsavfall med ursprung från privata trädgårdar.

Bygg- och rivningsavfall

Bygg- och rivningsavfall tas emot på Älands återvinningsanläggning, men företag kan också lämna sitt avfall till specialiserade byggåtervinningsföretag, eller anlita andra avfallsbolag (fri marknad). Jord och schaktmassor tas emot på Älands återvinningsanläggning och används där som konstruktionsmaterial och täckmassor på deponin.

Avfall från energiutvinning

Vid förbränning av biobränslen bildas avfall i form av bottenaska och flygaska. En del av bottenaskan kan återvinnas som jordförbättringsmedel i anläggningsjord. På Älands återvinningsanläggning mottas både flygaska och bottenaska som kan utnyttjas i konstruktioner och täckningsarbeten på anläggningen. Askan kommer från Kraftvärmeverket i Härnösand.

Avloppsslam

I de större avloppsreningsverken, Kattastrand och Norrstig, avvattnas slammet till en TS-halt (torrsubstanshalt) på 25 procent. Slammet körs sedan 2020 till Markförädling i Timrå där de tillverkar anläggningsjord. Oavvattnat slam från mindre reningsverk, enskilda och kommunala slambrunnar samt slutna tankar behandlas i avloppsreningsverket i Norrstig respektive Byåker.

Avloppsslam är näringsrikt och provtagning visar att halterna av tungmetaller och andra gifter är mycket låga. I dagsläget finns inget större intresse från jordbruksnäringen att i större skala använda slammet som gödningsmedel. En ändrad inställning på denna punkt är avgörande för om större mängder slam ska kunna återföras i jordbrukets kretslopp.

Mängd avloppsslam hanterat på Älands återvinningsanläggning:

<i>Slam typ i ton</i>	<i>2011</i>	<i>2016</i>	<i>2020</i>
Avvattnat slam från reningsverk	3 537	2818	107
Oavvattnat slam	189	95	108

Med oavvattnat slam menas slam från schakter, kalk och sand från vattenverket och dagvattenbrunnar (från icke kommunal mark). Gatubrunnsslam avvattnas i lagun i hamnområdet. Detta slam består nästan uteslutande av regnvatten samt en liten del grus och sand. När lagunen grävs ur läggs sanden ut på deponin på Älands återvinningsanläggning.

Farligt avfall

Farligt avfall ska samlas in och behandlas separerat från övrigt avfall. Kommunen har ansvar för insamling av farligt avfall och batterier från hushåll. Allmänheten kan lämna sitt farliga avfall på Kretsloppsparken och Älands återvinningsanläggning. Två gånger per år genomförs kampanj för insamling av farligt avfall i samband med kampanj för grovavfallsinlämning. Det farliga avfallet transporteras till behandlingsanläggning med tillstånd för sortering och omhändertagande.

Kasserade läkemedel

Apoteken tar emot läkemedelsavfall kostnadsfritt från allmänheten och svarar för transport och destruktion av sådant avfall.

Deponin på Älands återvinningsanläggning

Ett nytt tillstånd enligt miljöbalken finns sedan sommaren 2008. Länsstyrelsen har beviljat HEMAB tillstånd som förutom befintlig verksamhet innebär kompostering och/eller rötning av organiskt avfall, behandling av förorenade jordmassor och att en ny deponiyta kan tas i bruk för inert och icke farligt avfall.

Av den gamla deponiytan har endast asbestdeponin nyttjats de senaste åren. Den beräknas bli full under 2021 och sedan kommer asbest läggas på den nya deponin. Övriga etapper i gamla deponin har avslutats under åren 2011 –

2019. Nya gasbrunnar byggdes 2011 för energiutnyttjande till fjärrvärmeverket.

Biogasanläggningen i Äland

Biogasanläggningen på Älands återvinningsanläggning, framställer biogas av matavfall från Härnösand, Sundsvall och Örnsköldsvik. Upp till 6000 ton matavfall hanteras i torrötningsprocessen. Verksamheten omfattar mottagning och förbehandling av matavfall, torrötning, gasuppgradering, komprimering och flaktankning.

Bilaga 2. Nedlagda deponier

Enligt 17 § i Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall, NFS 2020:6, ska dessa planer innehålla uppgifter om nedlagda deponier.

- För varje nedlagd deponi ska en bedömning av risken för olägenheter för människors hälsa och miljön redovisas.
- För de nedlagda deponier där kommunen har varit verksamhetsutövare ska planen även innehålla uppgifter om vidtagna och planerade åtgärder för att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön.

De uppgifter som ingår i denna sammanställning bygger på ett regionalt avfallsprojekt genom kommunförbundet i Västernorrland, "Avfallsprojekt 2002-2004".

Bransch- och riskklassning av nedlagda deponier

EBH- databasen är länsstyrelsens databas för förorenade områden, som samhällsförvaltningen varit delaktiga i att uppdatera de senaste åren. Där finns samtliga objekt i länet som är klassade som potentiellt förorenade områden. Av databasen framgår bland annat vilka objekt som är inventerade, bransch- eller riskklassade med mera.

Branschklassade är de verksamheter som kan förväntas ha markföroreningar, de finns upptagna på branschlista upprättad av Naturvårdsverket. Lägst branschklass är benämnd 4, högst riskklass benämnd 1.

Riskklassade är de verksamheter som är åtminstone skrivbordsinventerade utifrån risken för föroreningar. Av framtagna bedömningsgrunder har de fått en prioritering, en riskklass. Riskklass 4 innebär "Liten risk" och Riskklass 1 "Mycket stor risk".

Metodik för Inventering av Förorenade Områden (MIFO)

Klassning av förorenade områden och nedlagda deponier utgår från Metodik för Inventering av Förorenade områden (MIFO). MIFO är ett inventeringsinstrument som gör det möjligt att dela in förorenade områden i riskklasser. Riskklassificeringen görs enligt en 4-gradig skala. Enligt riskklassificeringen bedöms normalt nedanstående åtgärder:

Riskklass 1 Mycket stor risk

Åtgärder: Mätningar, undersökningar samt avslutande åtgärder behövs.

Riskklass 2 Stor risk

Åtgärder: Mätningar och undersökningar bör utföras för senare ställningstagande.

Riskklass 3 Måttlig risk

Åtgärder: Begränsade åtgärder behövs.

Riskklass 4 Liten risk

Åtgärder: Inga åtgärder behövs.

Organisation

Kommunstyrelseförvaltningen är renhållningsansvarig nämnd. Det innebär att ansvaret för åtgärder för de nedlagda deponierna tillkommer kommunstyrelsen och tillsynen över dessa (när kommunen är tillsynsansvarig myndighet) ligger inom samhällsnämnden.

Mål och prioriteringar för arbete med förorenad mark

Det nationella miljömålet Giftfri miljö, delområde förorenade områden, anger att förorenade områden ska vara åtgärdade i så stor utsträckning att de inte utgör något hot mot människors hälsa eller miljön. En övergripande nationell målsättning är att år 2050 har alla områden med mycket stor risk eller stor risk för människors hälsa eller miljön (riskklass 1 och 2) vara åtgärdade.

En handlingsplan för egeninitierad tillsyn av förorenade områden finns framtagen 2020 av samhällsförvaltningen.

Nedlagda riskklassificerade deponier i Härnösands kommun

Nr	Objekt - Härnösand	Fastighetsbeteckning	Bransch	Driftperiod	Risk-klass	Branschklass (2020)	Tillsynsmyndighet	Planerade och vidtagna åtgärder
1	Myran	Ön 2:50	Kommunal avfallsdeponi + industri +slam	1952-73	1	2	Länsstyrelsen	Inga planerade åtgärder. - Ansvarsutredning genomfördes 2019.
2	Reservoaren deponi, Eriksdal	Ön 2:52	Kommunal avfallsdeponi	1948-52	4	2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
3	Specksta	Specksta 1:17	Industriedeponi, koks och grafitstoft	1971-74		2	Länsstyrelsen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
4	Lövudden	Gådeå 4:32	Kommunal avfallsdeponi	1945-55	4	2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
5	Värptjärnstippen, Fröland	Lägdöm 1:8	Kommunal avfallsdeponi - slam	1969-73		2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
6	Häggdånger deponi, Skedom	Skedom 1:3	Kommunal avfallsdeponi	1966-74	4	2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
7	Härnösands hamn/deponi H19	Fastlandet 2:22	Kommunal avfallsdeponi + industri	- 1939		2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
8	Saltvikstippen, Saltviks industriområde	Bondsjö 2:290	Kommunal avfallsdeponi + schaktmassor och bark	-1988	4	2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.

9	Bondsjö deponi, Plutatorp	Bondsjö 17:1	Kommunal avfallsdeponi - slam	1967-74	4	2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
10	Brunne, Stigsjö deponi	Brunne 17:2	Kommunal avfallsdeponi	1940-55	4	2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
11	Västanå deponi, Lappnisseberget	Kälamäcki 2:1	Kommunal avfallsdeponi - slam	1965-74		2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
12	Mjällån Viksjön deponi	Viksjön 13:1	Kommunal avfallsdeponi	-1955	4	2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
13	Viksjö deponi, Neavita	Viksjön 13:1	Kommunal avfallsdeponi	1955-74	4	2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
14	Äland deponi	Kragom 7:20	Kommunal avfallsdeponi-ind o hushåll	1950-74	1	2	Länsstyrelsen	Sluttäckning av deponin slutfördes 2020.
15	Ramsås deponi	Ramsås S:3	Kommunal avfallsdeponi + industri	1950-72	2	2	Länsstyrelsen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
16	Överskog deponi	Överskog 2:39	Kommunal avfallsdeponi	1950-70		2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
17 a	Mörtsal barktipp	Mörtsal 1:3	Industrideponi, Utansjö AB	1971-77		2	Länsstyrelsen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.

17 b	Mörtsal Veda deponi	Utansjö 3:48	Industrideponi, Utansjö AB	1971-96		2	Länsstyrelsen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
18	Ramviksågen deponi	Ramvik 1:55	Industrideponi, bark o byggn avfall	-1979	4	2	Länsstyrelsen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
19	Ramvik/Torsvik deponi	Ramvik 1:55	Industrideponi	1940-50	4	2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
20	Högsjö deponi, vid gamla kyrkan	Högsjö Prästbordet 1:1	Kommunal avfallsdeponi + industri	1945-72	4	2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
21 a	Järsta byggtipp 1, Kittjärn	Järsta 4:26	Industrideponi	1979-84	-	2	Länsstyrelsen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
21 b	Järsta byggtipp 2, Kittjärn	Järsta 1:9	Industrideponi	1988-93	-	2	Länsstyrelsen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
22	Kronholmen Brenneritjärn	'FASTLANDET 2:66; FASTLANDET 2:76; FASTLANDET 2:92; FASTLANDET 2:98; JULLEN 11; KOSTERN 1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	-	2	2	Länsstyrelsen	Inga planerade åtgärder – Schaktmassor borttagna på fastighet 2:66
23	Härnösands Schakt-och Trädg AB deponi	GÅNSVIK 1:137	Avfallsdeponier - inert, schaktmassedeponier	-	-	2	Länsstyrelsen	Inga planerade åtgärder – Inga vidtagna åtgärder

24	Härnö tipp. Resevoaren.H2	GÅNSVIK 1:137	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	-	-	2	Kommunen	Inga planerad åtgärder – Inga vidtagna åtgärder
----	---------------------------	---------------	--	---	---	---	----------	---

Bilaga 3. Uppföljning av avfallsplanen 2018–2020

Härnösands kommuns vision med avfallsarbetet är 100 procent kretslopp till 2030. Denna vision beslutades i sambands med att avfallsplanen 2014-2017 antogs. Vision sträcker sig fram till 2030 vilket är slutår för avfallsplanen 2022-2030.

Målen i Avfallsplanen 2018-2020 var kopplade till visionen, nationella och regionala miljömål. Avfallsplanen 2018-2020 var en förlängning av avfallsplanen 2014-2017. Nollalternativet för målen i båda avfallsplanerna var 2011.

Övergivande lokalt avfallsmål – Avfallsmängderna ska minimeras

Till det övergripande målet fanns tre mätbara mål.

1. Mängden brännbart (nu mera restavfall) ska minska med 20 procent

2011 tog HEMAB emot 5348 ton brännbart avfall. 2020 tog HEMAB emot 3314 ton brännbart avfall. En minskning 2034 ton brännbart avfall vilket ger en minskning med 38procent. Målet kan där med anses som nått.

2. Mål 2. Insamling av förpackningar och tidningar ska minst uppnå FTIs krav på rena fraktioner.

Enligt plockanalys gjord under planperioden för att se renheten i fraktioner klara kommunen målet om krav på rena fraktioner.

3. Inget farligt avfall ska finnas blandat med annat hushållsavfall

Rapporteringen som HEMAB gör i Bilaga 1 redovisar andelen farligt avfall som hittats i hushållsavfall vid plockanalyser.

Rodvisningen visar att detta mål inte uppfyllt då varje plockanalys sedan 2011 visar på en viss mängd farligt avfall har slängts i hushållsavfallet.

<i>Resultat procent</i>	<i>Hyreshus 2011</i>	<i>Villor 2011</i>	<i>Villor Flerfacks-kärl 2016</i>	<i>Villor Grönt kärl 2016</i>	<i>Villor Flerfacks-kärl 2019</i>	<i>Flerfamiljshus UB 2019</i>
Farligt avfall	0,11	0,87	0,07	0,08	0,04	0,05

Avfallsplanen 2018-2020 antog även ytterliga ambition om att inlämnat återbruksmaterial ska återanvändas i så stor utsträckning som möjligt.

För att öka återbruket i Härnösands kommun har flera insatser gjorts för att bidra till detta mål. Till exempel har Kretsloppsparken placerat en ”återbruksbod” i direkt anslutning där besökare kan slänga sitt avfall. I återbruksboden kan besökare lämna saker som de anser kunna återbrukas och det är fritt att ta lämnade saker. Det finns även möjlighet att lämna överblivet byggmaterial med mera för återbruk.

Härnösands kommun har beslutat om att inrätta en Fritidsbank. En fritidsbank är en form av bibliotek för sportutrustning. Till fritidsbanken kan invånare lämna utrustning som inte längre används och det är gratis att låna från fritidsbanken. Syftet är att återbruka mer och ge invånare och besökare i Härnösand att kunna testa olika aktiviteter och delta sportaktiviteter utan att behöva köpa utrustning.

2020 öppnar Re:store i Härnösand. Re:store är en återburksgalleria där återbruksmaterial säljs. Syftet med Re:store är att del öka återbruket i Härnösand, skapa hållbara arbeten genom att produkter som kanske annars skulle ha slängs renoveras, lagas eller på annat sätt förädlas för att åter säljas.

Slutsatsen är att avfallsplanen delvis uppnått målen. Det brännbara avfallet har minskat nästan dubbel så mycket som angivet mål (20procent). Det farliga avfallet har inte försvunnit helt i hushållsavfallet men har minskat sedan nollalternativet (2011).

Återbruket i Härnösand antas ha ökat genom de beslut om kretsloppsfrämjande insatser som tagit av både kommunfullmäktige och HEMAB.

Bilaga 4. Uppgifter som ska lämnas till länsstyrelsens sammanställning

Dessa uppgifter sammanställs efter att Avfallsplanen är antagen av Kommunfullmäktige

Bilaga 5. Ordlista

Avfall – alla föremål eller ämnen som innehavaren vill göra sig av med eller är skyldig att göra sig av med.

Avfallshierarkin Avfallstrappan – prioriteringsordning som visar i vilken ordning olika behandlingsmetoder för avfall bör användas för att minimera miljöpåverkan. Översta steget är Förebyggande, därefter följer Förberedelse för återanvändning, Återanvändning, Materialåtervinning, Annan återvinning och sist Bortskaffande.

Cirkulär ekonomi – Cirkulär ekonomi är ett uttryck för ekonomiska modeller för affärsmöjligheter där cirkulära kretslopp i ett företag, samhälle eller en organisation används, snarare än linjära processer som hittills har varit dominerande

Deponi – en avfallsbehandlingsmetod som innebär att avfall läggs på ett avfallsupplag. Farligt avfall – avfall som är farligt därför att det är explosivt, brandfarligt, frätande, smittförande eller giftigt för människa och miljön.

Farligt avfall – avfall som är farligt därför att det är explosivt, brandfarligt, frätande, smittförande eller giftigt för människa och miljön. Farligt avfall är sådant avfall som finns uppräknat i avfallsförordningen (2020:614) och som har egenskaper som gör att det måste hanteras särskilt för att inte skada levande organismer eller miljön. Exempel på farligt avfall som uppkommer i hushållen, eller i bygg- och rivningsavfall, är nagellack, aceton, färg, färg, lösningsmedel, förtunningsmedel, olja och elavfall.

Fastighetsnära insamling (FNI) – insamling vid fastighetsgränsen eller vid överenskommen eller anvisad plats inom rimligt avstånd från fastigheten.

Fraktion – Utsorterat avfall av samma typ, t.ex. metall, plast eller matavfall.

Förebyggande av avfall – åtgärder som vidtas för att förebygga att det överhuvudtaget uppkommer avfall till exempel genom minskad konsumtion eller delat ägande. Det kan även vara åtgärder som vidtas för att minska innehållet av farliga ämnen i material eller produkter.

Förpackningar – konstruktion av plast, metall, papper, kartong, wellpapp eller glas som används för att förvara, skydda eller leverera en vara. Se förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar.

Grovavfall – den del av hushållsavfallet som är så tungt och skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in tillsammans med restavfall i kärl eller annan behållare. Det kan till exempel vara möbler, trädgårdsavfall, cyklar, stekpannor och skidor.

Kommunalt avfall – avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet. I begreppet hushållsavfall inryms avfall som typiskt kan uppkomma vid människors användning av mark och byggnader för bostadsändamål. Hushållsavfall uppstår i alla former av boende. Med avfall från annan verksamhet som är jämförlig med hushållsavfall menas sådant avfall som uppkommer som ett resultat av att människor använder lokaler eller anläggningar på ett sätt som ger upphov till avfall som liknar det avfall som även kan uppstå vid användning av mark eller byggnad för bostadsändamål. Till exempel avfall från personalmatsalar och restauranger, samt avfall som uppkommer genom städning och genom att saker kastas i papperskorgar.

Avfall som uppstår från följande verksamheter räknas inte som kommunalt avfall.

1. avfall från tillverkning
2. avfall från jord- och skogsbruk
3. avfall från fiske 4. avfall från septiktankar, avloppsnät och avloppsrening
5. bygg- och rivningsavfall
6. uttjänta bilar.

Matavfall – biologiskt lättnedbrytbart avfall, avfall som på kort tid kan brytas ner i biologiska processer, och som består av livsmedel eller som uppstår i samband med hantering av livsmedel, till exempel kaffesump och olika skal.

Matsvinn – onödigt matavfall som hade kunnat ätas upp till exempel bröd, matrester frukt och grönsaker, även avskrap från tallrikar och rester i förpackningar.

Nedlagda deponier – ett avfallsupplag som inte längre är i drift och som inte omfattas av deponeringsförordningen (SFS 2001:512).

Plockanalys – en metod för att undersöka avfallets sammansättning och resultatet kan till exempel visa hur stor andel av restavfallet som skulle ha kunnat sorteras till materialåtervinning eller av andra skäl inte borde ha lagts i restavfall, det vill säga andelen producentansvarsmaterial, matavfall, farligt avfall och el-avfall i det restavfallet.

Producentansvar – lagstadgat ansvar för producenterna för att en vara eller produkt samlas in och omhändertas genom återvinning, återanvändning eller bortskaffning på ett sådant sätt som krävs för en hälso- och miljömässigt godtagbar avfallshantering. Exempelvis omfattas förpackningar, däck, batterier, bilar och elavfall samt vissa radioaktiva produkter av producentansvar.

Restavfall – brännbart avfall som är kvar efter utsortering av matavfall, förpackningar, returpapper, grovavfall och farligt avfall. Restavfall kan innehålla matavfall och/eller annat avfall om dessa avfall inte sorterats ut.

Returpapper/tidningar – dags- och veckotidningar, tidskrifter, kataloger, reklamblad, broschyrer, skriv- och ritpapper, pocketböcker.

Verksamhetsavfall – avfall från verksamhet som inte utgör med hushållsavfall jämförligt avfall, till exempel produktionsspill och bygg- och rivningsavfall som uppstår i kommersiell verksamhet.

Återbruk/återanvändning – en åtgärd som innebär att en produkt eller komponent som inte är avfall används igen för att fylla samma funktion som den ursprungligen var avsedd för. I avfallsplanen inkluderas i begreppet även åtgärd som innebär förberedelse för återanvändning.

Återvinning – en avfallshantering som innebär att avfall kommer till nytta som ersättning för annat material eller förbereds för att komma till sådan nytta eller en avfallshantering som innebär förberedelse för återanvändning.

Återvinningscentral (ÅVC) – bemannad större anläggning för insamling av grovavfall, trädgårdsavfall, farligt avfall, el-avfall etc. Ibland även med verksamhet för återanvändning.

Återvinningsstation (ÅVS) – obemannad mindre anläggning för mottagning av förpackningar och returpapper. Drivs av Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI AB). Utformning och ansvar för återvinningsstationer kan förändras när kommunerna ska ta över ansvaret för insamlingen av returpapper år 2022.

Bilaga 6. Lokala föreskrifter för avfallshanteringen i Härnösands kommun

Inledande bestämmelser

Tillämpliga föreskrifter

1 § För kommunens avfallshantering gäller

- miljöbalken (1998:808) och avfallsförordningen (2020:614), föreskrifter om avfallshantering i förordningar utfärdade med stöd av miljöbalken och andra författningar.

Utöver de författningar som anges i första stycket gäller dessa föreskrifter om avfallshantering i Härnösands kommun.

Definitioner

2 § Termer och begrepp som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i 15 kap. miljöbalken och avfallsförordningen. I övrigt används följande begrepp med de betydelser som här anges:

1. Med kommunalt avfall avses detsamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall som kommer från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, med undantag för vad som anges i 15 kap. 3 § 1-6 punkterna.
  - a. Med avfall under kommunalt ansvar avses kommunalt avfall inklusive avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. 20 § miljöbalken.
  - b. Med kärl- och säckavfall avses den del av kommunala avfallet som får läggas i kärl eller säck.
  - c. Med grovavfall avses avfall under kommunalt ansvar som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i kärl eller säck.
  - d. Med trädgårdsavfall avses sådant biologiskt nedbrytbart trädgårdsavfall i enlighet med definitionen i 1 kap. 5 § 1 punkten avfallsförordningen (2020:614) som uppstår vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus.
  - e. Farligt avfall som har en eller flera farliga egenskaper, till exempel giftigt, cancerframkallande, explosivt eller brandfarligt. Farligt avfall som uppkommer i hushåll är t.ex. färg, lim, lösningsmedel som lacknafta och fotogen, spillolja, bekämpningsrester, fotokemikalier och kylarvätska. Farligt avfall är markerat med en asterisk (*) i bilaga 3 i avfallsförordning (2020:614).
  - f. Med konsumentelavfall avses detsamma som i 13 § förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.
  - g. Med matavfall avses allt biologiskt nedbrytbart avfall som uppkommer i och med livsmedelshanteringen i hushåll, restauranger, storkök, butiker och liknande och som skulle kunna, eller har kunnat, användas som livsmedel och som utgör avfall under kommunalt ansvar. I begreppet matavfall som utgör avfall under kommunalt ansvar ingår också avfall som hålls ut i vasken (flytande livsmedel

såsom mjölk eller livsmedel som sköljs ur förpackningar) i de fall detta samlas upp i slutna tank. Förutom detta ingår också skal, ben och liknande som visserligen inte är mat men ändå intimt förknippat med mat. Butiksavfall av animaliskt ursprung utgör dock före detta livsmedel i enlighet med punkten (g.3) nedan.

- g.1) Förtydligande: Fallfrukt och trädgårdsavfall lämnas i separat behållare på återvinningscentral.
- g.2) Förtydligande: Slaktavfall, se separat bestämmelse Jordbruksverket.
- g.3) Förtydligande: Matavfall från butiker klassas som "Före detta livsmedel" och faller under ABP-förordningen. (Animaliska biprodukter)

- h. Med restavfall avses sorterat brännbart kärl- och säckavfall. Med detta avses det avfall som kvarstår när matavfall, returpapper, farligt avfall, förpackningar, konsumentavfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut från hushållets kärl- och säckavfall.

- i. Med bygg- och rivningsavfall avses i enlighet med 15 kap. 8 § miljöbalken avfall från bygg- och rivningsarbeten.

- j. Med bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet avses detsamma som i 15 kap. 20 § 4 punkten miljöbalken.

- 2. Med fastighetsinnehavare avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall anses som fastighetsägare.

- 3. Med nyttjanderättshavare avses den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.

- 4. Med behållare avses kärl av plast, bottentömmande behållare, container, säck, latrinbehållare eller någon annan anordning för uppsamling av kommunalt avfall.

Kommunens ansvar för avfallshantering, information och tillsyn

3 § Kommunstyrelsen har verksamhetsansvar, enligt 15 kap. 20 § miljöbalken, för hanteringen av avfall under kommunalt ansvar i kommunen, med särskilt ansvar för att kommunalt avfall som utgörs av farligt avfall samlas in och transporteras till en behandlingsanläggning.

Hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar utförs av den eller dem som kommunen anlitar för ändamålet, nedan kallad renhållaren.

4 § Tillsynen över avfallshantering enligt 15 kap. miljöbalken och enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken utförs av samhällsnämnden. Kommunstyrelsen fullgör dock kommunens uppgifter gällande prövning och tillsyn inom miljö- och hälsoskyddsområdet och plan- och byggnadsväsendet i sådana ärenden där kommunen bedriver verksamhet eller utför åtgärder som är föremål för sådan prövning eller tillsyn.

5 § Renhållaren informerar hushållen om de krav och hantering avseende förpackningar och konsumentavfall i enlighet med gällande producentansvar.

Betalning och information

6 § Avgift skall betalas för den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet med föreskrifter som kommunen har meddelat med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken.

Taxan består av en grundavgift och en hämtningsavgift. De som beviljas uppehåll i hämtningen påförs endast grundavgiften.

7 § Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare är skyldig att i behövlig omfattning informera den eller dem som bor i eller är verksamma i fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

Sortering och överlämning av avfall under kommunalt ansvar

Sortering av avfall

8 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare skall sortera ut avfallsslag i enlighet med bilaga 1 och hålla det skilt från annat avfall.

9 § Fastighetsinnehavare skall säkerställa möjligheter att sortera ut och hålla åtskilda de avfallsfraktioner som enligt dessa föreskrifter skall överlämnas till renhållaren för borttransport.

Skyldighet att överlämna avfall under kommunalt ansvar

10 § Avfall under kommunalt ansvar skall lämnas till renhållaren om inte annat sägs i dessa föreskrifter eller i bilaga 1 till dessa föreskrifter.

Utsorterade avfallsslag hämtas vid fastigheten, vid överenskommen eller anvisad plats enligt 19 §.

Det utsorterade avfallet skall transporteras bort från fastigheten så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljö inte uppstår. Hämtningsintervall och storlek på behållare ska motsvara behovet av borttransport av avfall under kommunalt ansvar från fastigheten.

Fastighetsinnehavaren och nyttjanderättsinnehavaren ska upplysa renhållaren om ändrade förhållanden av betydelse för avfallshanteringen för fastigheten.

Enskilda hushåll på öar utan fast förbindelse med fastlandet får transportera bort sitt kärl- och säckavfall till av renhållaren anvisade insamlingsplatser för avlämning.

Emballering av avfall under kommunalt ansvar, fyllnadsgrad och vikt

11 § I behållare och utrymme för avfall får endast läggas sådant avfall för vilket behållaren och förvaringsplatsen är avsedd. Avfall som ska emballeras, enligt bilaga 1, ska vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller olägenhet för människors hälsa eller miljö inte uppkommer.

Avfallsbehållare får inte fyllas mer än att den lätt kan tillslutas. Behållaren får inte vara så tung att den blir svår att flytta eller att arbetsmiljökraven inte kan tillgodoses.

Överfull, för tung eller trasig avfallsbehållare eller avfallsbehållare som innehåller dåligt emballerat avfall hämtas först när avfallet paketerats om.

Glödande avfall får inte lämnas till kommunens avfallshantering.

Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren är skyldig att se till att avfallet i kärl inte är så hårt packat att problem uppstår vid tömning samt att vintertid se till att avfallspåsarna inte är fastfrusna i behållarna inför tömning.

Abonnemang ska vara tillräckligt stora så de svarar mot de behov som föreligger.

Typ, antal och storlek på behållare vid fastigheten avgörs av renhållaren i samråd med fastighetsinnehavaren. Renhållaren kan dock komma att besluta detta om inte god arbetsmiljö kan tillgodoses, avfallet är dåligt sorterat trots påtalan eller risk för olägenhet för människors hälsa eller miljö finns.

Anskaffande och ägande av avfallsbehållare samt underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning

Anskaffande och ägande

12 § Behållare och annan utrustning som används i kommunen anges i avfallstaxan.

13 § Kärl ägs och tillhandahålls av renhållaren. Fastighetsinnehavaren har ansvar för rengöring och tillsyn av kärl.

Andra behållare såsom säckhållare, latrinbehållare, bottentömmande behållare, komprimator, enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare och tank för matavfall anskaffas, installeras och underhålls av fastighetsinnehavaren.

Endast godkänd och märkt latrinbehållare inköpt hos renhållaren får användas. Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättsinnehavaren ska försluta latrinbehållare och rengöra den på utsidan innan hämtning sker.

Fastighetsinnehavaren ansvarar för och bekostar installation och underhåll av övriga inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshanteringen.

Anläggande

14 § Vid anläggande av enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare eller tank för matavfall ska inte avståndet mellan uppställningsplats för slambil och anslutningspunkt för tömning överstiga 10 meter såvida inte särskilda skäl föreligger.

Vid installation av bottentömmande behållare ska anläggningen utformas så att den är åtkomlig för fordon utrustat med kran.

Anläggning som kräver byte av filtermaterial ska anläggas så att den är åtkomlig för hämtningsfordon. Anläggningar där hämtning av filtermaterial ska ske i filterkassett eller säck ska anläggas så att hämtning med fordon utrustat med kran kan utföras.

Anläggande ska ske så att avståndet mellan kranfordonets uppställningsplats och filterkassett eller säck inte överskrider 10 meter för filterkassett eller storsäck som väger högst 1000 kilogram, om inte särskilda skäl föreligger.

Vid installation och anläggande av enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare, tank för matavfall eller anläggning som kräver byte av filtermaterial ska hänsyn tas till vad som utgör en god arbetsmiljö vid hämtning av avfall från anläggningen.

Rengöring och tillsyn

15 § Fastighetsinnehavaren har ansvar för rengöring och tillsyn av behållare samt anläggning. Behållare och anläggningar ska ges regelbunden service för att förebygga störningar i anordningens funktion och olägenhet såsom buller, lukt och dylikt.

Såväl behållare som inom fastigheten förekommande anläggningar, anordningar och utrymmen för avfallshantering ska skötas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras.

Åtgärder inför hämtning av avfall som lämnas i kärl eller säck

16 § Behållare får inte fyllas mer än att den kan stängas. Den får inte heller vara så tung att det blir uppenbara svårigheter att flytta den eller att arbetsmiljön inte kan tillgodose. Behållare bör vara fri från snö och is vid hämtningstillfället.

Behållare skall vara uppställda så att hantering med den utrustning som används i kommunens renhållningssystem kan ske och att hämtning underlättas. De skall placeras så att de kan hämtas med baklastande bil.

Renhållaren ska ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas till renhållaren. Ändringar ska utan anmaning meddelas renhållaren.

Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren ska försluta latrinbehållare och rengöra den på utsidan innan hämtning sker.

Åtgärder inför hämtning av avfall från anläggningar

17 § Det åligger fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren att inför hämtningstillfället placera storsäck, filterkassett eller annan flyttbar behållare som ska tömmas med fordon utrustat med kran, inom längsta tillåtna avstånd enligt 14 §.

Inför tömning ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren förbereda anläggningen så att tömning kan ske med det fordon som används.

Enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare och tankar för matavfall ska vara lätt tillgängliga för tömning. Lock eller manlucka skall kunna öppnas av en person. Lockets maximala vikt får högst vara 15 kg och får inte vara övertäckt när tömning skall ske. Alltför tunga lock med vikt över 15 kg, åligger det fastighetsägaren att på egen bekostnad byta ut.

Anläggningen ska vara tillsluten på ett barnsäkert sätt och försedd med de säkerhetsanordningar som behövs med hänsyn till anläggningens beskaffenhet och belägenhet.

Tydliga instruktioner som behövs i samband med hämtning ska tillhandahållas av fastighetsinnehavaren och nyttjanderättsinnehavaren i god tid innan tömning och

ska finnas tillgängliga i direkt anslutning till anläggningen. När anläggningen är belägen utanför fastigheten ska den vara markerad med skylt som anger till vilken fastighet anläggningen tillhör.

Fastighetsägaren är skyldig att vidta erforderliga åtgärder för att skydda sin anläggning från skador vid tömning.

Renhållaren ska ha tillträde till de utrymmen på fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas till renhållaren. Ändringar ska utan anmaning meddelas renhållaren.

18 § Efter anslutning till kommunalt avloppsnät eller annan godkänd avloppsanläggning, som innebär att befintlig anläggning tas ut bruk, ska sluttömning ske. Sluttömning ska beställas av fastighetsinnehavaren.

Hämtnings- och transportvägar

19 § Hämtning av avfall under kommunalt ansvar sker normalt vid fastighetsgränsen, vid en överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats.

Anvisning av plats görs av samhällsnämnden.

Behållare skall vid hämtningstillfället vara uppställd vid fastighetsgräns mot farbar väg, vid överenskommen plats med renhållaren eller anvisad plats. Behållare får stå max 2 meter in på plats och behållarens draghandtag ska vara placerad ut mot gång.

20 § Fastighetsinnehavaren skall se till att transportväg fram till behållarens hämtnings- och tömningsplats hålls i farbart skick.

Transportvägen skall röjas från snö och hållas halkfri. Enskild väg som utnyttjas vid hämtning av hushållsavfall skall vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar för hämtningsfordon. Sådant väg skall tillåta en hastighet av 20 km/h, hålla en minsta bredd av 4 m och en fri höjd av 4 m utmed vägens bredd samt medge värdmönjlighet för hämtningsfordonet. Renhållaren avgör vägens farbarhet.

Om farbar väg inte kan upprättas skall fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren avlämna avfallet på plats som överenskommes med renhållaren eller anvisas enligt 19 §.

Fastighetsinnehavaren ska se till att den väg som kärlet behöver dras av den som utför hämtningen hålls i sådant skick att kärlet utan svårighet kan förflyttas. Dragvägen ska inför hämtning hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.

För Lungön gäller att avfall skall lämnas på anvisad plats på Hemsön samt Kronholmen och för Åbordsön gäller att avfall skall lämnas på anvisad plats på fastlandssidan.

Hämtningsområde och hämtningsintervall

21 § Kommunen utgör ett hämtningsområde, med undantag av Lungön och Åbordsön vad avser slamtömning.

22 § Ordinarie hämtning av avfall under kommunalt ansvar sker med nedanstående intervall. Tätare hämtningsintervall kan medges av renhållaren om särskilda skäl föreligger.

- Från flerbostadshus sker hämtning av mat- och restavfall var 14:e dag.
- Från en- eller tvåbostadshus för permanentboende sker hämtning av mat- och restavfall var 14:e dag. Har fyrfackskärl valts sker hämtning av kärl med matavfall var 14:e dag och det andra kärlet var 4:e vecka.
- Från en- eller tvåbostadshus för fritidsboende sker hämtning av mat- och restavfall var 14:e dag. Har fyrfackskärl valts sker hämtning av kärl med matavfall var 14:e dag och det andra kärlet var 4:e vecka. Hämtning sker under perioden 1.5 – 30.9. Övrig del av året sker hämtning efter beställning hos renhållaren.
- Från koloniträdgårdar, fritidsanläggningar och andra verksamheter sker hämtning av mat- och restavfall var 14:e dag.
- Hämtning av utsorterat farligt avfall sker efter beställning hos renhållaren.
- Grovavfall från hushåll kan kostnadsfritt lämnas två gånger per år i containers på bestämda uppställningsplatser enligt särskilt tidsschema. Grovavfall från hushåll och verksamheter kan dessutom lämnas under hela året vid kommunens återvinningscentraler.
- Hämtning av latrin sker under perioden 1.5 – 30.9. Övrig del av året sker hämtning efter beställning hos renhållaren.
- Hämtning av slam från slamavskiljare vid permanentbostad med WC sker minst en gång per år. Slamavskiljare vid fritidshus med WC töms minst en gång vartannat år. Tömning av slutna tankar, extra tömning av slamavskiljare samt slamavskiljare med endast BDT-avlopp (Bad, Disk och Tvätt) utförs efter särskild beställning hos renhållaren. Undantag utgör bebyggelse på Lungön och Åbordsön, där ingen slamtömning sker genom renhållarens försorg.
- Fosforfällor och minireningsverk ska tömmas i enlighet med de tillstånd som givits av samhällsnämnden för enskilda avloppsanläggningar och ska följa leverantörens anvisningar.
- Tömning av fettavskiljare som genererar avfall under kommunalt ansvar utförs minst en gång per år och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion i avskiljaren.

Åtgärder om föreskrifter inte följs.

23 § Renhållaren har rätt att inte utföra ordinarie hämtning om dessa föreskrifter inte följs, exempelvis vid överfull eller för tung behållare. Avfallet ska efter rättelseåtgärd från fastighetsinnehavaren hämtas antingen vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning av extrahämtning mot avgift. För avfall från enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare och tankar för matavfall ska extrahämtning beställas efter vidtagna rättelseåtgärder.

Vid felsortering i fyrfackskärl töms inte kärlet. Efter att omsortering av avfallet har utförts av fastighetsinnehavaren töms kärlet vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning av extrahämtning mot avgift. Vid upprepad felsortering ska abonnemanget ändras enligt bestämmelse i kommunens avfallstaxa.

Vid felsortering i andra typer av behållare, har Renhållaren rätt att debitera felsorteringsavgift och hämta avfallet på annat sätt om det är möjligt.

Om behållare för matavfall och returpapper innehåller annat avfall än matavfall respektive returpapper har Renhållaren rätt att klassa om allt avfall i behållaren.

24 § Särskild hämtning kan beställas av nedanstående avfallsslag enligt renhållarens anvisningar:

- Farligt avfall
- Grovavfall
- Trädgårdsavfall

Särskilt om kommunalt avfall från verksamhet

25 § Avfall under kommunalt ansvar från verksamheter ska hållas skilt från annat avfall än avfall under kommunalt ansvar. För avfall under kommunalt ansvar från verksamheter gäller 8 - 20 §§ om ej annat anges i dessa föreskrifter.

Annat avfall än avfall under kommunalt ansvar från verksamhet

Uppgiftsskyldighet

26 § Den som bedriver yrkesmässig verksamhet inom kommunen som ger upphov till annat avfall än avfall under kommunalt ansvar ska lämna de uppgifter om arten, sammansättningen, mängden eller hanteringen av avfallet som behövs för underlag för kommunens renhållningsordning.

Enligt 4 kap. 9 § avfallsförordningen ska den som är innehavare av en hamn lämna uppgift om behovet av avfallshantering enligt 4 kap 8 § avfallsförordningen till kommunen. Uppgifterna ska lämnas till kommunens samhällsnämnd.

Undantag

Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden

27 § Undantag från dessa föreskrifter kan medges under förutsättning att det inte medför risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön och att särskilda skäl föreligger. Alla undantag från föreskrifterna är personliga och gäller inte längre om förutsättningarna för dessa ändrats.

Samhällsnämnden handlägger ansökan/anmälan om undantag från avfallsföreskrifterna. Samhällsnämnden översänder kopia på beslutet till renhållaren.

Anmälan och ansökan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om vilka avfallsslag som avses omhändertas samt en redogörelse för på vilket sätt

omhändertagandet ska ske så att eventuell påverkan på miljön och människors hälsa kan bedömas.

Av ansökan eller anmälan ska framgå den tidsperiod som avses och uppgifter om de beräknade avfallsmängderna.

Ansökan enligt bestämmelserna i 36 § ska ske senast en månad före den avsedda uppehållsperioden.

Upphåll i hämtning av avfall under kommunalt ansvar medges för maximalt två år per ansökningstillfälle.

Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst avfall under kommunalt ansvar

28 § Avfall får endast tas om hand på den egna fastigheten enligt vad som anges i 29-31 §§ och under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.

29 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som själv avser att kompostera matavfall från fastigheten ska anmäla det till samhällsnämnden.

Kompostering av matavfall ska ske i skadedjurssäker behållare och på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår. Fastigheten ska ge utrymme för användning av den erhållna kompostjorden.

30 § Trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan.

31 § Kompostering av latrin från fastigheten får, efter ansökan, medges i särskild därför avsedd anläggning på fastigheten, s.k. förmultningsanläggning eller liknande anläggning för omhändertagande av latrin för användning av näringsämnen på fastigheten. Ansökan om omhändertagande av latrin genom egen anläggning ska innehålla en komplett beskrivning av anläggningen.

Eget omhändertagande av avloppsslam/urin kan medges om spridning sker på sådant sätt att smittrisen bryts. Slammets/urinens näringsinnehåll skall komma till nytta genom odling och utan olägenhet från hälso- och miljöskyddssynpunkt.

Förlängt hämtningsintervall

32 § Medgivande till förlängt intervall vid hämtning av restavfall kan efter ansökan meddelas av samhällsnämnden under förutsättning att fastighetsinnehavare komposterar det på fastigheten uppkomna matavfallet enligt 29 § i dessa föreskrifter och om det är uppenbart att tätare hämtning inte behövs. Intervallet för förlängd hämtning är en gång var fjärde vecka. Förlängt hämtningsintervall avser inte flerfackskärl.

Undantag medges för högst sex år i taget. Därefter måste ny ansökan göras. Medgivande om förlängt hämtningsintervall kan komma att återkallas om kommunen konstaterar att matavfall trots uppgifterna om kompostering eller utsortering lämnas i behållaren för restavfall för hämtning eller om kommunen på annat sätt gör sannolikt eller konstaterar att matavfall från fastigheten inte omhändertas på det sätt som medgivits eller uppgivits.

33 § För enskilda avloppsanläggningar kan fastighetsinnehavare eller den nyttjanderättshavare som äger anläggningen efter ansökan till samhällsnämnden medges utsträckt hämtningsintervall för tömning av slamavskiljare avseende permanentbostad. Förlängt intervall kan medges under förutsättning att nämnden utifrån ansökan med uppgifter om anläggningens belastning och beskaffenhet kan bedöma att hämtning inte behöver utföras med ordinarie intervall, utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. En förutsättning är att avloppsanläggningen uppfyller gällande krav enligt Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd om små avloppsanläggningar för hushållspillvatten

Maximalt två års hämtningsintervall kan medges. Undantag medges för högst sex år i taget. Därefter måste ny ansökan göras.

Enpersonshushåll i permanentbostad kan efter ansökan få förlängt hämtningsintervall med hämtning vartannat år om avskiljaren uppfyller Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd om små avloppsanläggningar för hushållspillvatten.

Det är fastighetsinnehavarens ansvar att hämtning anpassas till anläggningens behov.

Medgivande om utsträckt hämtningsintervall kan återkallas om kommunen konstaterar att förutsättningarna för sådant inte är uppfyllda.

Mindre avfallsbehållare

34 § Utbyte av befintlig avfallsbehållare mot en mindre kan efter beställning hos renhållaren medges om bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och under förutsättning att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Gäller inte flerfackskärl.

Gemensam avfallsbehållare

35 § Två närboende fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare kan efter ansökan medges rätt att använda gemensam avfallsbehållare under förutsättning att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. En av fastighetsinnehavarna ska förbinda sig att ansvara för uppställningsplats.

Fastigheter får dela avfallsbehållare om följande kriterier är uppfyllda:

1. Fastigheterna ska angränsa till varandra eller att fastighetsägarnas/nyttjanderättshavarnas avfallskärl är placerade på samma ställe av renhållaren.
2. Fastighetsägarna ska inte ingå i en redan befintlig kollektivlösning med befintlig angiven plats för avfallskärl.

Medgivande om gemensam avfallsbehållare kan återkallas om kommunen konstaterar att förutsättningarna för medgivandet inte längre är uppfyllda.

36 § Underjordsbehållare. För att fastighetsägare skall få använda underjordsbehållare ska följande kriterier uppfyllas.

- a. Det är endast tillåtet att ha kombinationen restavfall och matavfall, inte enbart det ena eller det andra, i underjordsbehållare. Även förpackningar och returpapper får sorteras ut i underjordsbehållare.
- b. Underjordsbehållare ska vara tillgängliga för funktionsnedsatta personer.
- c. Underjordsbehållare installeras, ägs, underhålls och servas av fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren. Fastighets- eller nyttjanderättshavaren ansvarar för att behållarna är tillgängliga för tömning. Placering av underjordsbehållare ska godkännas av renhållaren och stadsarkitekten innan underjordsbehållare anskaffas. Installation av underjordsbehållare får endast göras efter renhållarens och stadsarkitektens godkännande.
- d. När hämtning ska ske med kranfordon får avståndet mellan fordonets uppställningsplats och behållarens lyftanordning vara högst 5 m. Den fria höjden ska vara minst 8 m över kranfordonet och mellan kranfordonets uppställningsplats och behållaren. Minsta avstånd till hinder ska vara 2 meter.
- e. Avstånd mellan behållare bör vara minst 70 centimeter.
- f. Vid nyinstallation av behållare bör hämtningsfordonet inte angöra vid utfart, vid vägkorsning eller längs huvudgata om det inte finns lastzon eller motsvarande för hämtningsfordon. Angöringsplatsen för tömning av behållare skall inte ligga så att parkerade bilar finns mellan fordonet och behållare. Inte heller gång- och cykelbana bör finnas mellan fordonet och behållare.
- g. Flera närliggande fastighetsinnehavare kan efter skriftlig begäran till renhållaren medges rätt att anordna gemensam uppsamlingsplats för underjordsbehållare. Detta kan även vara tillämpligt i de fall ett samgående avsevärt underlättar avfallshämtningen. För medgivande krävs att hämtning kan ske med den tekniska utrustning som renhållaren förfogar över, att bestämmelserna i dessa föreskrifter samt i annan berörd lagstiftning beaktas och att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Installation av en sådan underjordsbehållare ska ske i samförstånd med renhållaren och samhällsförvaltningen. En gemensam underjordsbehållare kräver en skötselansvarig och en betalningsansvarig.
- h. Hänsyn ska tas till risk för viss lukt, så att behållare till exempel inte står för nära bostäder eller luftintag till byggnader.
- i. Underjordsbehållare ska vara placerade så att ytvattenavrinning möjliggörs.
- j. Vid placering av behållare ska hänsyn tas till riktvärden för bullernivåer i bostäder enligt folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus FoHMFS 2014:13.

Uppehåll i hämtning

36 § Uppehåll i hämtning vid permanentbostad kan efter ansökan medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas /ingen kommer att övernatta på fastigheten under en sammanhängande tid om minst fyra månader.

Ansökan skall lämnas till samhällsnämnden senast en månad före den avsedda uppehållsperioden.

Uppehåll i hämtning medges för permanentbostad för högst två år i taget.

Uppehåll i hämtning vid fritidshus kan efter ansökan medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas /ingen kommer att övernatta på fastigheten under en sammanhängande tid om minst hela hämtningsperioden.

Ansökan skall lämnas till samhällsnämnden senast 31 mars före aktuell hämtningssäsong.

Uppehåll i hämtning medges för fritidshus för en eller två hela hämtningssäsonger i taget.

Befrielse från skyldigheten att överlämna avfall under kommunalt ansvar till kommunen

37 § Total befrielse från skyldighet att lämna avfall under kommunalt ansvar till renhållaren för bortforsling och slutligt omhändertagande kan medges efter särskild prövning för fastighet, som uppenbart inte kan användas som bostad eller nyttjas på sådant sätt att avfall uppkommer.

För att få ansökan om dispens beviljad så finns det vissa krav som fastigheten måste uppfylla.

1. Fastighetens samtliga byggnader ska vara helt obeboeliga.
2. Fastighetens samtliga byggnader ska vara helt urstädade.

Befrielse medges för högst sex år i taget. Därefter måste ny ansökan göras.

Ikraftträdande

Dessa föreskrifter träder i kraft i och med antagandet av renhållningsordningen 2022 – 2030.

Bilaga 1.

Föreskriftsbilaga för sortering och lämning av avfall m.m. i Härnösands kommun

Av kommunens avfallsföreskrifter och övriga tillämpliga föreskrifter följer att nedan uppräknade avfallsslag skall utsorteras. Avfallet lämnas på den vid respektive avfallsslag anvisad plats.

Avfallsslag	Exempel	Krav på emballering	Instruktion för hämtning/lämning
Matavfall	T.ex. matrester, kött, bröd, fiskrens, frukt- och grönsaksrester,	Matavfall ska emballeras i	Matavfall borttransporteras från fastigheten i enlighet

	kaffesump och tepåsar.	papperspåsar godkända av renhållaren.	med hämtningsintervall som kommunen tillhandahåller.
Förpackningar	Förpackningar av metall, ofärgat och färgat glas, papper, mjuk- och hårdplast.	Lämnas lösa i de behållare/kärl som tillhandahålls/anvisas.	Hämtas sorterat enligt abonnemang eller lämnas på återvinningsstation eller HEMAB:s återvinningscentraler.
Returpapper	T.ex. tidningar, journaler, reklam.	Lämnas löst i de behållare/kärl som tillhandahålls/anvisas.	Hämtas sorterat enligt abonnemang eller lämnas på återvinningsstation eller HEMAB:s återvinningscentraler.
Batterier	Alla sorters batterier, under 3 kg. Batterier över 3 kg som t.ex. bilbatterier ska hanteras som farligt avfall.	-	Hämtas vid fastigheten enligt abonnemang eller lämnas på HEMAB:s återvinningscentraler.
Farligt avfall	Färg, lösningsmedel, lysrör, lågenergilampor, glödlampor, bekämpningsmedel, lim, oljor, fotokemikalier, batterier, bilbatterier, termometrar och annat som innehåller kvicksilver.	Ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll, väl förpackat och får inte blandas med annat avfall (gäller även annat farligt avfall). Förpackningarna ska vara hela så att avfallet inte läcker ut eller sprids.	Farligt avfall från hushållen lämnas vid HEMAB:s återvinningscentraler.
Konsumentelavfall	Allt med sladd eller batteri samt glödlampor, lågenergilampor och lysrör.	-	Konsumentelavfall lämnas vid HEMAB:s återvinningscentraler. Hämtning av skrymmande konsumentelavfall kan beställas med tjänster för grovavfall enligt kommunens avfallstaxa. Butiker som säljer elutrustning är även skyldig att ta emot uttjänt konsumentelavfall. Se Naturvårdsverkets webb för mer information.
Läkemedel	Läkemedelsrester som alstras i hemmet.	Ska lämnas i behållare/påse som tillhandahålls av apoteket.	Lämnas till apotek.
Stickande/skärande /smittförande avfall	Bland annat kanyler och sprutor	Kanyler ska läggas i speciell behållare som tillhandahålls gratis av apotek.	Lämnas till apotek.

Grovavfall, återbrukbart			Lämnas vid återbruket på HEMAB:s återvinningscentraler eller till valfri secondhand mottagare.
Grovavfall, icke återbrukbart eller återvinningsbart.	Avfall som är för stort för att få plats i restavfallsbehållare och som inte går att återbruka.	-	Privatpersoner får genom egen försorg forsla bort grovavfall som uppkommer i det egna hushållet till av renhållaren anvisad plats eller till HEMAB:s återvinningscentraler. På återvinningscentralen ska avfallet sorteras och lämnas enligt instruktioner på plats.
Textilier	Gardiner, kläder och tyg.	-	Bör i första hand lämnas till återanvändning /second hand. Lämnas på anvisad plats på HEMAB:s återvinningscentraler. I sista hand sorteras ut som restavfall.
Trädgårdsavfall	Ris, grenar, löv, mossa etc. Ej sten och grus.	Lämnas löst.	Trädgårdsavfall från hushållen lämnas vid HEMAB:s återvinningscentraler. All övrig transport av trädgårdsavfall från fastighet ska utföras genom kommunens försorg. Hämtning kan beställas separat enligt kommunens avfallstaxa. Hämtning av trädgårdsavfall sker separat från hämtning av annat grovavfall.
Latrin	Urin, avföring och toalettpapper.	Ska samlas i tunna som ska vara väl försluten av fastighetsägaren eller nyttjanderättsinnehavaren så att avfallet inte kan spridas.	Endast latrintunnor köpta hos renhållaren är godkända. Latrintunnor lämnas vid av renhållaren anvisade platser samt vid Älands återvinningsanläggning.
Slam från enskilda avlopp	Urin, avföring och toalettpapper.	-	Slutna tankar, slamavskiljare som t.ex. två- och trekammarbrunnar, minireningsverk och liknande ska tömmas av renhållaren.

Fosforfiltermaterial		Filtermaterial från fosforfällor och andra jämförbara filter ska vara förpackat eller tillgängligt på ett sådant sätt att hämtning kan utföras av fordon utrustat med kran eller suganordning.	
Fett från fettavskiljare		Ska vara åtkomligt för tömning i den anläggning där det genereras.	
Matfett och frityroljor		Ska förvaras i behållare med tätslutande lock. Maximalt 1 liter flytande emballerat avfall får läggas i behållare för restavfall, om det kan ske utan att emballaget går sönder. Större mängd matfetter och frityroljor lämnas på HEMAB:s återvinningscentraler.	Spillfett såsom frityrolja får inte hällas direkt i avloppet. Privatpersoner få genom egen försorg frakta spillfett till kommunens återvinningscentraler där separat insamling för fett från privatpersoner finns. Mindre mängder fett som uppstår i kök eller vid annan livsmedelshantering kan även förvaras i tät plastflaska eller liknande och lämnas som restavfall. Maximalt en liter spillfett får lämnas på detta sätt i behållare för restavfall vid samma tillfälle.
Döda sällskapsdjur	T.ex. hund, katt, marsvin, kanin.	Hos veterinärklinik enligt deras respektive rutiner. Om lämning på Ålands återvinningsanläggning, ska avfallet vara väl förpackat.	Lämnas på veterinärklinik eller på Ålands återvinningsanläggning. Vid lämning på Ålands återvinningsanläggning ska det vara väl förpackat och personal på plats ska kontaktas för hänvisning. Mindre sällskapsdjur kan även grävas ner på den egna fastigheten, förutsatt att graven är så djup att djur hindras från att gräva upp kroppen, att ingen misstanke om smitta föreligger samt att den kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Större djur	Det vill säga andra djur än döda sällskapsdjur.	Kontakta veterinär. Gällande föreskrifter från Jordbruksverket ska beaktas.	
Aska och sot		Väl förpackat så att inte damning vid hämtning kan förekomma.	Aska och sot från kol- och vedeldning ska sorteras som restavfall och hanteras på ett sådant sätt att det inte kan förorsaka brand i avfallsbehållare.
Restavfall	Det avfall som är kvar efter källsortering.	Restavfallet ska läggas i påse av lämpligt material och storlek. Det paketerade avfallet ska vara väl förslutet så att avfallet inte kan spridas.	Restavfall borttransporteras från fastigheten i enlighet med hämtningsintervall som kommunen tillhandahåller.
Annat avfall som inte är kommunalt avfall	T.ex. bygg- och rivningsavfall från omfattande byggverksamhet på fastigheter.		Bygg- och rivningsavfall kan lämnas på HEMAB:s återvinningscentraler mot gällande taxa. Hämtning kan även beställas hos renhållaren.
Annat avfallsslag som omfattas av producentansvar	T.ex. däck och bilar	-	Se förordningar om producentansvar för respektive avfallsslag.

Bilaga 7. Skräpmätning 2021

Stiftelsen Håll Sverige Rent
Rosterigränd 4, 117 61 Stockholm
09-505 263 00
info@hsr.se, www.hsr.se

Kommentarer om undersökningen

Statisticon AB
Östra Ågatan 31, 753 22 Uppsala
Klara Södra Kyrkogata 1, 111 52 Stockholm
010-130 80 00, info@statisticon.se, www.statisticon.se

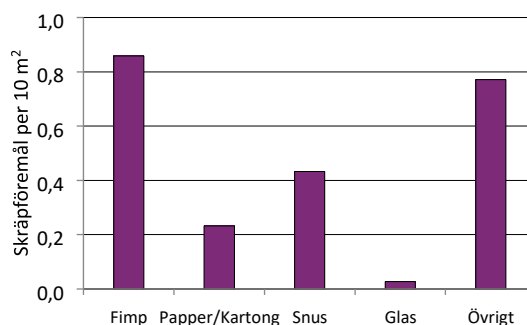
Skräpmätningar genomförs i ett antal centrala stadsdelar i Sverige. Alla kommuner ges samma instruktioner för att centrala stadsdelar ska avgränsas och samråd med Statisticon AB sker. Inom samma kommun och stadsdel är jämförbarheten mellan år stor. Tuggummi redovisas separat, eftersom det är ett komplicerat skräpslag både att mäta och att städa bort. För mer detaljerad information om metoden, se dokumentet Teknisk rapport.

Fakta: Areal och folkmängd

Hela tätorten		Totalt skattat antal objekt i undersökningsområdet	
Landareal (km ²)	11,42	Fimp	7 267
Folkmängd (31/12-2020)	18 502	Plast	5 564
Folkmängd per km ²	1 620	Totalt	19 641
		Landareal (km ²)	0,93

Skräpfördelning: Genomsnittligt antal skräp2 föremål per 10 m fördelat efter kategori

Kategori	Skräp 2021	procent
Fimp	0,86 D	37
Papper/Kartong	0,23 E	10
Snus	0,43 D	19
Glas	0,03 F	1
Övrigt	0,77 D	33
Totalt	2,32 D	100

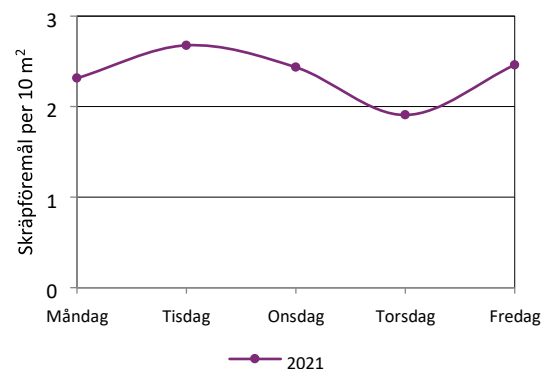

Relativ osäkerhet redovisas med bokstavsbezeichnung A till G, se nedan. Procentfördelningen anger andelen skräp per skräpkategori.

Veckodag	Skräp 2021	Punkter
----------	------------	---------

Skräpfördelning: Genomsnittligt antal skräp2 föremål per 10 m fördelat efter veckodag

Måndag	2,31 E	54
Tisdag	2,68 E	41
Onsdag	2,44 E	39
Torsdag	1,91 E	42
Fredag	2,46 F	21
Totalt	2,32 D	193

Relativ osäkerhet redovisas med bokstavsbezeichnung A till G, se nedan.

Punkter anger hur många punkter som mätts respektive veckodag.

Standard för bokstavsbezeichnung av relativa osäkerhetsmarginaler - övre gränser är uteslutande

0 - 2procent A 2 - 5procent B 5 - 10procent C 10 - 20procent D 20 - 50procent E 50 - 100procent F 100procent - G

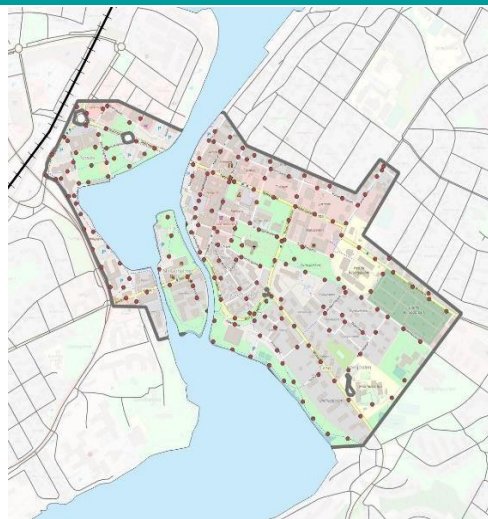
Bokstäverna beskriver osäkerheten i värdena som redovisas.

Hela den yta som kommunen valt att mäta skräp i har inte undersökts, av praktiska skäl. I stället har ett antal punkter i ytan valt ut slumpmässigt, där har skräp räknats och så beräknas utifrån detta den skattade totala mängden skräp i ytan. Det betyder att det finns en viss osäkerhet i värdena som redovisas i rapporten, och det är den som bokstäverna beskriver. Den relativa felmarginalen uttrycker osäkerheten som en procent av skattningen. Säg att skattningen av antalet fimpas per tio kvadratmeter är 6,5. Om osäkerheten är B innebär det att osäkerheten i denna skattning är mellan 10 och 20 procent av 6,5.

SKRÄPFACIT 2021

2

Område: Genomsnittligt antal skräpföremål per 10 m

Härnösand

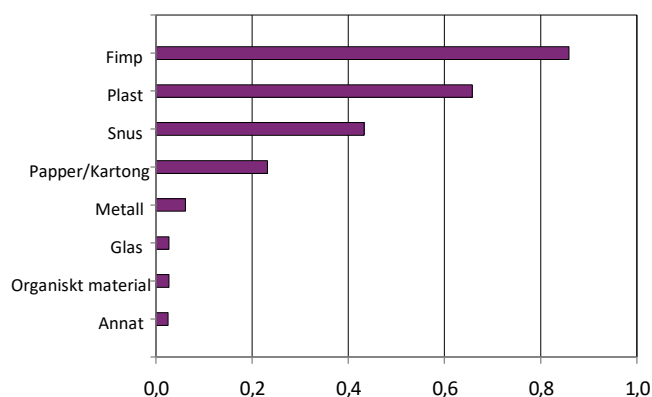
193

2,32 D

För mer information om osäkerheter, se första sidan.

Skräpfördelning: Genomsnittligt antal skräp² föremål per 10 m fördelat efter kategori

Kategori	Skräp
Fimp	0,86 D
Plast	0,66 D
Snus	0,43 D
Papper/Kartong	0,23 E
Metall	0,06 E
Glas	0,03 F
Organiskt materia	0,03 F
Annat	0,03 F
Totalt	2,32 D

Dessutom förekommer tuggummi 0,23 per 10 m².

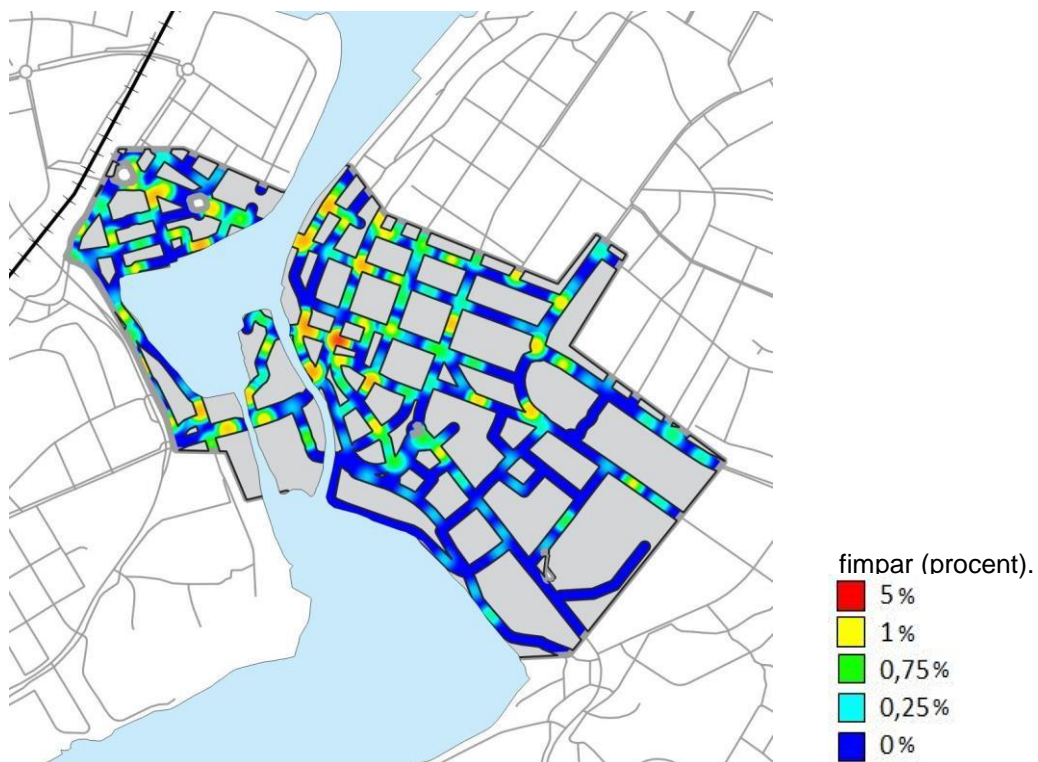
För mer information om osäkerheter, se första sidan. Skräpföremål per 10 m²

Skräpsituation: Andel mätytor fördelat på upplevd skräpsituation

Upplevd situation	Andel ytor (procent)
Ej nedskräpad	19
Lätt nedskräpad	80
Ganska nedskräpad	1
Mycket nedskräpad	*
Extremt nedskräpad	*

*Inga ytor upplevdes som nedskräpade enligt denna nivå.

SKRÄPFACIT 2021

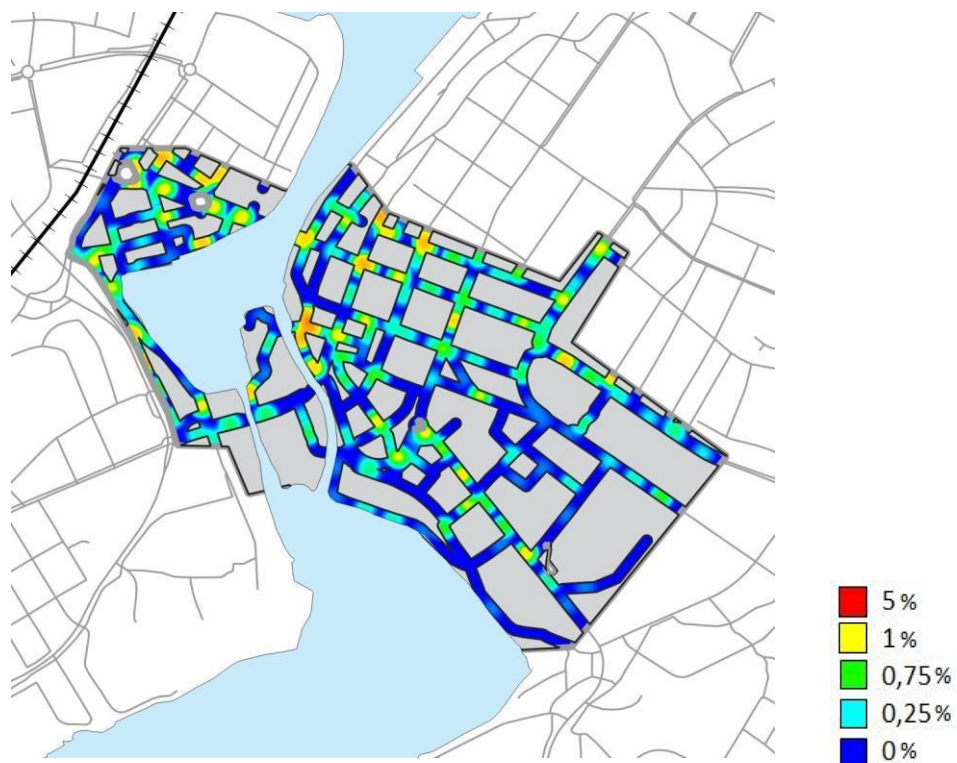

Kommentar : Färgerna ger en översiktlig bild av hur mängden fimpar var spridda vid mättillfället.

Andel fimpar av totalt 478 upphittade

Kartbild: Övrigt skräp

Skräptäthet, skräp exklusive fimpar och tuggummi.

Kommentar: Färgerna ger en översiktlig bild av hur mängden skräp, exklusive fimpar och tuggummi var spridda vid mätillfället.

Andel skräp av totalt 814 upphittade objekt (procent). Tuggummi och fimpar ej medräknade.

SKRÄPFACIT 2021

Kategori

2021

Diagram exkl. tobak och tuggummi

Skräpfördelning: Genomsnittligt antal skräp2 föremål per 10 m fördelat efter kategori

Plast

Godis-/snacks-/glassförpackning 0,08 E

Matförpackning 0,00

G

Engångsmugg 0,00

G

Dryckesflaska/dryckesförpackning -

Plastpåse 0,01 F

Snusdosa 0,01 G

Cellofan från cigarettpaket 0,01

G

Engångshandskar 0,02

F

Lösa korkar och lock 0,00 G Plast, övrigt 0,54 D

Papper/Kartong

Godis-/snacks-/glassförpackning 0,02

F

Matförpackning -

Engångsmugg -

Dryckesförpackning -

Tidning/Trycksak 0,00

G

Cigarettpaket och delar av paket 0,00

G

Papper/Kartong, övrigt 0,20

E

Glas

Glasflaska -

Glas, trasigt 0,02 F

Glas, övrigt 0,01 G

Metall

Läsk-/ölburk 0,00 G

Kapsyl 0,02 F

Metall, övrigt 0,04

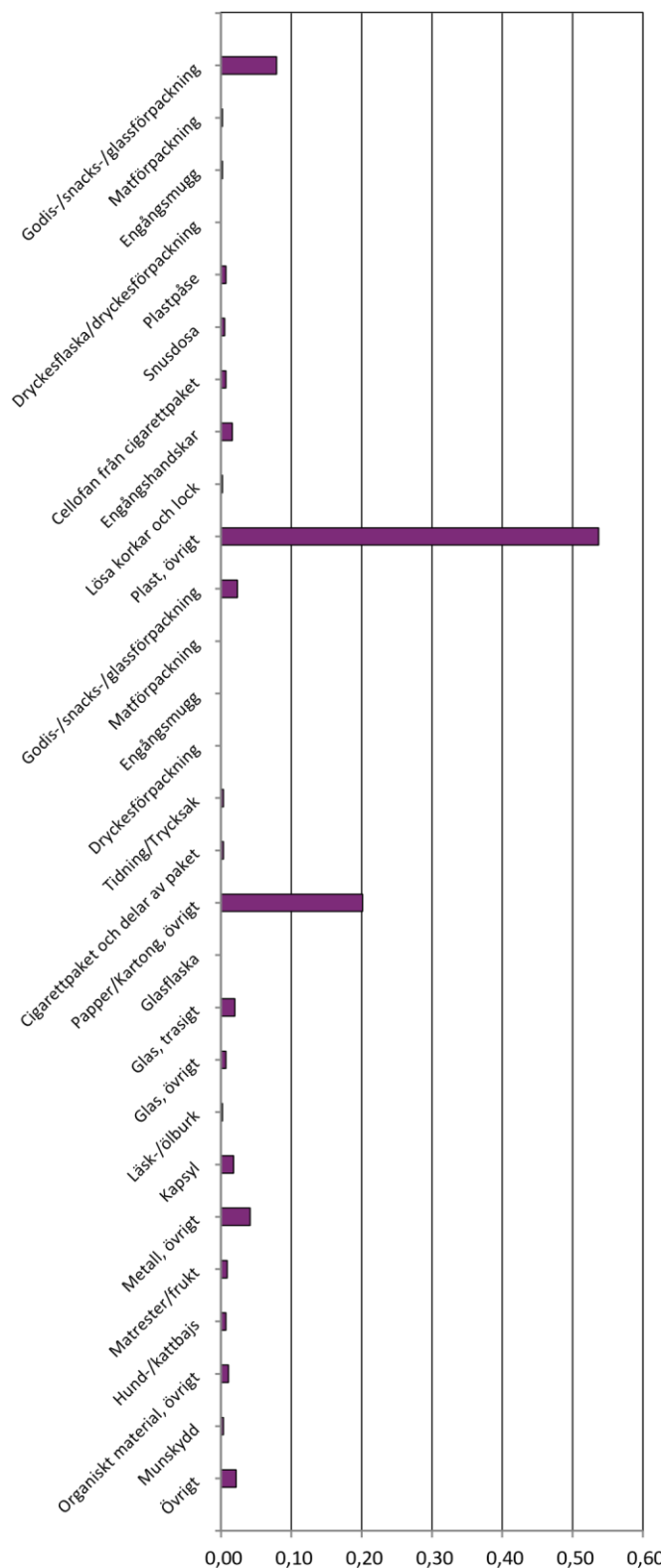
E

Organiskt material

Matrester/frukt 0,01 F

Hund-/kattbajs 0,01 F

Organiskt material, övrigt 0,01 F

Annat

Cigarettfimp 0,86 D

Snusprilla 0,43 D

Munskydd 0,00 G

Övrigt 0,02 F

Totalt 2,32 D

Tuggummi 0,23 E   Skräpföremål per 10 m²

- Redovisas ej på grund av att inget skräp av den typen har observerats.

För mer information om osäkerheter, se första sidan.

Bilaga 8. Samråd

Samråd handlar om att enas om ett gemensamt handlande. En förutsättning för avfallsplanens framtagande är att samråd mellan olika intressenter sker under arbetets gång. Enligt miljöbalken (15 kap 13 §) ska kommunen på ett lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med fastighetsinnehavare och myndigheter som kan ha ett väsentligt intresse i saken, när en renhållningsordning upprättas. Förslaget ska ställas ut till granskning under minst fyra veckor.

I framtagandet av avfallsplanen har myndigheter, förvaltningar, företag och organisationer erbjudits att läsa och lämna synpunkter. Avfallsplanen har ställts ut för granskning på Härnösands kommuns digitala anslagstavla för allmänheten.

Samråd genom remissförfarande

Avfallsplanen har skickat på remiss till länsstyrelsen i Västernorrland, angränsande kommuner, fastighetsägare, intresseorganisationer, politiska organisationer och Härnösand Energi och Miljö AB.

Följande har svarat på remissen:

Länsstyrelsen Västernorrland:

FTI AB

Arbetsgruppen har noterat alla remissvar och beaktat synpunkter som bedömts vara relevanta.

Ej beaktade synpunkter

Alla förslag som har inkommit har inte beaktats i avfallsplanen. Nedan följer kommentarer på dessa. Synpunkter av redaktionell betydelse har inte kommenterats.

1. Det behöver förtydligas vilka aktörer som medverkat i samråd och i framtagandet av avfallsplanen. Genom samverkan under hela framtagande av avfallsplanen höjs kvalitén och ökar förankringsgraden vilket i sin tur leder till en ökad sannolikhet att åtgärderna blir genomförda. I avfallsplanen står det att Härnösands energi och miljö AB, Samhällsförvaltningen och den politiska referensgruppen har deltagit i arbetet med renhållningsordningen. Utöver det har renhållningsordningen ställts ut och remiss har skickats till fastighetsägare, politiska partier med mera.

Svar: Redovisning av samrådsdelen i Renhållningsordningen sammanfattas efter att synpunkter från remissen har tagits emot.

1. Framtida avfallshantering Länsstyrelsen saknar en beskrivning av vilka investeringar och andra ekonomiska resurser som behövs för att tillgodose framtida behov som beskrivs.

Svar: Framtagna åtgärder i Avfallsplanen måste genomföras i ansvariga verksamheter operativa arbete och budget för att kommunen ska få utdelning av arbetet. HEMAB har också meddelat befintlig infrastruktur har kapacitet för en befolkningsökning upp till 30 000 invånare i kommunen.

Beaktade synpunkter

1. Länsstyrelsen ser också att det i avfallsplanen saknas kopplingar till andra kommuner. Vad länsstyrelsen känner till så tar till exempel Härnösands kommun emot matavfall från bland annat Örnsköldsviks kommun som går till biogasanläggningen på Ålands avfallsanläggning. I avfallsplanen bör även externa avfall som tas emot från till exempel andra kommuner eller länder beskrivas. Både när det gäller framtagandet av avfallsplanen men också i kommunens dagliga avfallsarbete, bör det eftersträvas ett samarbete mellan kommunerna i länet, för att öka samsynen och uppnå gemensamma mål.

Svar: Synpunkten är beaktad och information om biogasanläggningen finns i bilaga 1 Nuvarande avfallshantering.

2. Länsstyrelsen saknar en beskrivning av biogasanläggningen på Ålands avfallsanläggning och vilka avfall som hanteras i biogasanläggningen samt som länsstyrelsen nämnde ovan att andra kommuner skickar sitt matavfall till anläggningen.

Svar: I bilaga 1 nuvarande avfallshantering har beskrivning av biogasanläggningen lagts in.

3. Nedlagda deponier Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2020:6) ska planen innehålla uppgifter om nedlagda deponier, för varje deponi ska risken för olägenheter för människa och miljö bedömas och redovisas. För de deponier där kommunen har varit verksamhetsutövare ska planen innehålla uppgifter om vidtagna och planerade åtgärder för att förebygga olägenheter för människa och miljö. Härnösands kommun har inte redovisat något av detta i planen. Avfallsprojektet som slutfördes 2004 var väldigt översiktligt och mycket har förändrats sedan dess, både vad gäller hur man ser på risken med deponier och med själva deponierna. Länsstyrelsen ser att detta behöver beaktas i avfallsplanen. De flesta deponier som riskklassades då blev bara bedömda utifrån hur de såg ut. I projektet togs två grundvattenprover vid Myran som uppvisade höga till mycket höga metallhalter. Redan då såg konsulten att uppföljande provtagningar och eventuellt åtgärder behövdes. Vid Myran har PFAS uppmätts i ett senare skede vilket inte framkommer av avfallsplanen. Även vid Ålands avfallsanläggning togs två grundvattenprover som uppvisade höga till mycket höga halter av metaller. Konsulten rekommenderade inneslutning av deponin samt kontroller av deponigas och spridning till vattendrag. Idag vet vi dock att det inte räcker att analysera metaller vid deponier då de kan innehålla allt möjligt och därmed alla möjliga föroreningar, bland annat PFAS.

Svar: Synpunkter har beaktats. Redovisningen av nedlagda deponier har uppdaterats med planerade och vidtagna åtgärder. De deponier som har haft kommunal verksamhetsutövare är riskklassificerade för att klargöra om de innebär risk för olägenheter för människor och miljö. Deponin på vid Ålands återvinning har sluttäcks och arbetet blev klart 2020. För Myrans deponi har Härnösands kommun genomfört en ansvarsutredning som bedömde att Härnösands kommun har ett cirka 40 procent ansvar för deponin. Vision

Nedlagda deponier Vad gäller den lista över deponier som finns med i planen så finns det frågetecken kring vilken deponi som avses med Oljehamnen/Djuphamnen deponi. Vid sökning på de fastigheter som nämns så finns de inte i fastighetsregistret. Kan det vara den deponi som länsstyrelsen i EBH-stödet benämner Härnösands hamn/deponi H19 och ligger på fastighet Fastlandet 2:22? Vid jämförelse mellan kommunens lista och de som finns i EBH-stödet så saknas tre deponier, Kronholmen Brenneritjärn, Härnösands Schakt- och Trädg AB deponi och Härnö tipp, Resevoaren H2, de båda sista på fastighet Gånsvik 1:137

Svar: Synpunkten har beaktats och listan över deponier har uppdaterats. Länsstyrelsen har också tittat i den gamla avfallsplanen 2018–2020 och sett att där finns ett handlingsprogram som gäller under samma tidsperiod som planen. Där framgår att deponier i riskklass 1–3 ska utredas för att klargöra behov av åtgärd med start 2018. Det beskrivs att åtgärder kan behövas för Myran och Åland då de läcker tungmetaller och att Ramsås behöver utredas. Länsstyrelsen undrar hur det gick med allt detta. Handlingsprogrammet utvärderas inte i den nya planen, det nämns överhuvudtaget inte alls. Det saknas beskrivning av deponierna i den nya planen, samt en handlingsplan för hur kommunen avser att arbeta med dem. I gamla planen nämns även några deponier som ej är riskklassade, Judeby, Kråkviken, Murbergsviken, Säbrå. Dessa bör vara med i den nya planen.

Svar: Synpunkten har beaktats och uppföljning av föregående avfallsplan har lagt till i avfallsplanen.

FTI AB

4. Texten som handlar om insamling av sällanföropackningar är felaktig och förslaget är under utredning och inget är ännu fastslaget. Så det går inte att skriva att det är en gällande förordning.

Svar: Synpunkten är beaktad och berört stycke är omformulerat.